

Mesto plánuje rekonštrukciu križovatky aj plochy pri Dome služieb

Semaforom dajú konečne zelenú

Videá, vtipy, podnety na odkaze pre starostu, komentáre na sociálnych sieťach. Téma semaforov v Dúbravke - ich osadenie, ale aj nastavenie. Po mnohých podnetoch by sa mohli čiastočne zmeniť tento rok.

Na 4. strane aktuálneho čísla novín približujeme plán hlavného mesta rekonštruovať križovatku Saratovská – Repaškého. Jeden jazdný pruh by mal slúžiť na odbočenie vľavo a druhý na odbočenie vpravo a priamo, tak ako je to oproti na ulici Drobného. Cieľom úpravy je zvýšiť bezpečnosť motoristom i chodcom.

Nielen na tejto križovatke v Dúbravke chce hlavné mesto zaviesť preferenciu pre autobusy v priamych smeroch a pre končiace autobusy na zastávke Podvornice. Zmeny by sa mali dočkať aj chodci tak, aby mohli cez Saratovskú prejsť plynule cez všetky priechody v jednom smere, čiže bez čakania na zelenú pri električkovej trati.

Plánom do budúcnosti ostáva svetelná križovatka Pri kríži – Dúbravčická – Saratovská. Upravovalo ju hlavné mesto na jeseň v roku 2020 s tým, že zmena bude dočasná. Trvá však viac než štyri roky. Magistrát hovorí v budúcnosti o svetelnom riadení a zmene križovatky v spolupráci so stavebníkom.

Navigácia sa netýka len dopravy, ale napríklad aj jedla. Na 12 – 13 strane sme začali so seriálom o prevádzkach v mestskej časti, v tomto čísle sme sa zamerali na kaviarne. V ďalšom navštívime dúbavské reštaurácie, neskôr sa pozrieme na cukrárne a zmrzlinu.

Zelenú okrem semaforov dostala v Dúbravke aj plocha pri Dome služieb. O revitalizácii a verejnom priestore sme sa rozprávali s mestskými poslancami za Dúbravku Zdenkou Zaťovičovou a Jurajom Káčerom na strane 5.

Školy musia prioritne prijímať žiakov podľa školských obvodov

Zápisy prváčikov budú dva aprílové dni

Všetky deti, ktoré do konca augusta tohto roku dovŕšia šesť rokov, a aj tie, ktoré mali odloženú povinnú školskú dochádzku, čakajú aprílové zápisy do základných škôl na školský rok 2025 / 2026. Zapisovať na všetky štyri základné dúbavské školy, ktorých zriaďovateľom je mestská časť, sa bude v rovnakom termíne - v stredu 9. apríla 2025 od 15:00 do 18:00 a vo štvrtok 10. apríla 2025 v čase od 15:00 do 18:00.

Zápisy budú klasické, čiže sa na nich zúčastnia budúci prváci osobne. Na zápis musia prísť aj deti, ktorým bude odložený začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden rok a aj deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na zápis zákonný zástupca dieťaťa potrebuje: občiansky preukaz, rodný list, respektíve výpis z knihy narodených zapisujúceho dieťaťa a v prípade potreby preukázateľný doklad o zdravotnom znevýhodnení dieťaťa.

Miestne zastupiteľstvo schválilo nové všeobecne záväzné nariadenie o obvodoch jednotlivých škôl. Platí od januára tohto roku. Podľa trvalého bydliska dieťaťa si zákonní zástupcovia vedia zistiť, ktorá je ich takzvaná „spádová škola“. Rodič by mal v prvom rade zapísať dieťa na spádovú základnú školu. Prihlásiť dieťa má právo na ktorúkoľvek základnú školu, ale záleží na riaditeľovi, či dieťa bude môcť prijáť.

Školy musia prioritne prijímať žiakov podľa školských obvodov.

Žiadosti o zápis dieťaťa do 1. ročníka základnej školy nájdete na webovej stránke príslušnej základnej školy od 10. marca 2025.

(lum)

Zápisy do škôl

9. a 10. apríl 2025 - 15:00 - 18:00

- ZŠ Beňovského 1, www.zsbenovskehoba.edupage.org

- ZŠ Nejedlého 8, www.zsnejedleho.edupage.org

- ZŠ Pri kríži 11 - www.prikrizi.sk

- ZŠ Sokolíkova 2, www.zssokolikova.sk

Skauting je životný štýl. Vo Fortune mal skautský zbor Biele delfíny svoje sídlo viac než dvadsať rokov.

Dúbravskí skauti hľadajú klubovňu. Vychovali už viac než jednu generáciu

Verejnosť ich pozná aj ako nositeľov svetla, a to nielen toho Betlehenského, s ktorým k ľuďom prichádzajú pred vianočnými sviatkami, ale aj toho v duši. Skauting nie je len tak obyčajný voľnočasový krúžok, je to vraj životný štýl. V Dúbravke ho rozvíja 11. skautský zbor Biele delfíny. Viac ako dvadsať rokov mali klubovňu v sociálnej ubytovni Fortuna. Štvrtý januárový víkend sme boli pozrieť, ako sa sťahujú. O hľadani priestorov a plánoch i činnosti sme sa porozprávali so skautským vedúcim JURAJOM LIZÁKOM, so skautským menom Kocúr.

Myslím, že zrod Bielych delfínov v Dúbravke siaha do roku 1990.

Áno, vtedy vznikol prvý oddiel, no reforma vnútornej správy organizácie siaha do roku 1998. Skautský zbor má približne 35 rokov.

Odkedy máte alebo teda mali ste klubovňu tu vo Fortune?

Je to asi od roku 2004, čiže tých 20 rokov.

Čo bude ďalej, keďže sa teraz musíte sťahovať?

Zatiaľ sme to vyriešili dočasne, dohodli sme sa s miestnym nízkoprahovým klubom Ichtys, že môžeme využívať ich priestory na Dúbravčickej. Budeme zdieľať spoločné náklady a ich priestor tak bude vyťažený. No klubovňa vo Fortune bola aj naším hlavným skladom, máme ešte niekoľko priestorov v Bratislave. Sme totiž najväčší bratislavský skautský zbor, a tu na Agátovej sme mali centrálny sklad. Teraz sme si preto musel zaplatiť komerčný priestor ako sklad.

Bežný človek asi nevie, čo je to skautský zbor, alebo aký je rozdiel medzi zborom a oddielom či družinou. Aké oddiely tvoria váš zbor?

V Dúbravke máme 11. oddiel Bieli vlci, ide o kombinovaný oddiel pre deti z 1. stupňa základnej školy a 2. stupňa základnej školy a sú tam aj nejaké stretká stredoškolákov. Každý oddiel sa skladá z družín, to sú skupinky do tých 8 či 10 detí, ktoré majú rovesníckych, teda o niečo starších vedúcich, a tí pracujú so skupinou.

To sú aj dievčatá chlapci?

Áno, skauting začína byť viac koedukovaný, možno niektorí čitatelia, si pamätali, že skauting bol delený, zvlášť dievčenský a chlapčenský, dnes sa metodika skôr preklápa a pracuje s koedukovanými kolektívami, miešanými: chlapci a dievčatá, alebo sa to prispôsobí požiadavkám tej-ktorej skupiny, podľa potrieb môžu fungovať aj zvlášť dievčatá a zvlášť chlapci, ale aj zmiešane. No nie je to už tak organizačne vedené k tomu, aby boli chlapci a dievčatá oddelene. Donedávna v našom zbere fungoval aj 16 oddiel, ktorý nám nejako zostarol, sú tam už takmer dospelí ľudia a máme aj 21. oddiel, v ktorom sú už rodiny s deťmi.

Stretávate sa aj ako celý zbor?

Občas, a bývalo to práve tu v Dúbravke, pretože sme túto klubovňu považovali za svoje sídlo. Okrem toho v zbere máme ešte oddiel vodných skautov v Karlovej Vsi a dva oddiely v Starom Meste, ktoré majú klubovňu na Karpatskej.

Predstavme skautov, čo robia a kto sú?

Skauting je detská mládežnícka organizácia, vznikla v roku 1907, na Slovensku v roku 1913. Venujeme sa výchove mladých ľudí, na Slovensku nás ľudia poznajú, napríklad cez Betlehemské svetlo či turistiku alebo táborenie. Je to celistvý výchovný program, ktorý sa zameriava na všetkých šesť oblastí, ktoré môže mladý človek rozvíjať -fyzická a charakterová oblasť, sociálny, duchovný aj duševný rozmer. Celoročne a celistvo sa snažíme pracovať s deťmi a mladými ľuďmi. Máme rôzne vekové kategórie. Veková kategória pre prvý stupeň základných škôl sú včielky a víčatá, pre druhý stupeň ich voláme skauti, pre stredoškolákov máme rangerov a rangerky.

Spomínali ste tábory, tie vám napĺňajú letné prázdniny, chodievate na jedno miesto, alebo táboriská striedate?

Zväčša si nájdeme miesto, ktoré využijeme niekoľkokrát za sebou. Naše tábory sú oproti iným organizáciám špecifické v tom, že prídeme na zelenú lúku a tam si všetko postavíme. Čiže príde prvá skupina, takzvaná stavačka. Máme také podstavové stany, čiže stany s drevenou

obrúbou, na ktorú sa dá celta a potom máme indiánske stany tee-pee. Skautská skupina zotrúva na táborisku asi dva týždne, prípadne sa vymení s ďalším oddielom, oddielmi a keď končíme tábor, tak všetko poskladáme a odvezieme opäť do skladu.

Vidím, že tu máte veľmi veľa materiálu, pomôcok, vybavenie na táborenie a podobne. Čo s tým teraz?

Táborový materiál pôjde do toho komerčného skladu, ktorý sme si prenajali. Naše vzťahy sme s ubytovňou magistrátu korektne uzavreli, všetok materiál sme si odviezli a ukončíme naše pôsobenie v ubytovni Fortuna. Tieto priestory musíme uviesť do pôvodného stavu, aby sa dali zrekonštruovať, okrem členov nám pomáhajú aj rodičia.

Budete tu vo Fortune ako skauti nejako pokračovať?

Nie, nebudeme ďalej v ubytovni Fortuna pokračovať, ale radi by sme si našli priestory a trvalejšie riešenie, znovu ideálne aspoň na tých 20 rokov. Veľa sme sa teraz na našej rade starších rozprávali o tom, ako to vyriešiť. Preberali sme aj možnosti, napríklad získanie pozemku od mesta a postaviť tam klubovňu. V Českej republike vidíme také modulárne skautské domy, skautské klubovne z lodných kontajnerov, alebo sa popozerať či sa nepredáva záhradná chatka s nejakým pozemkom. Pre skautský kolektív je to vždy šok, keď sa musí sťahovať a je to veľká námaha, vyčerpáva nás to. Radi by sme sa preto niekde zabývali na ďalších 20 rokov.

A ako sa vám pôsobilo vo Fortune, mali ste kontakty aj s obyvateľmi?

Prvotný zámer bol, aby sme pracovali aj s deťmi, ktoré sú tu, vždy sme boli tomu otvorení, aby sa mohli pridať. Bol aj oddiel, ktorý sa im venoval, no deti sa tam často menili. Sú to deti, ktoré majú úplne iné záujmy a aj problémy. Pre tieto deti tu fungoval nízkoprahový klub a aj terénna sociálna práca.

Koľko detí tu asi žije?

Len odhadujem, ale myslím, že okolo 20 – 30 detí.

Koľko členov - skautov máte v Dúbravke?

Okolo 50 členov.

Existuje tu riziko, že týmto sťahovaním a hľadaním priestorov deti odídu, prestanú chodiť?

Máme takú skúsenosť z Devínskej Novej Vsi, kde sme prišli ako skautský oddiel o klubovňu a skautská skupina sa nám tam rozpadla. Tí, ktorí sme ostali, sme prišli do Dúbravky. Pritom nás bolo, podobne ako tu, okolo 50 členov. Chvíľu sa to dá ťahať v nejakých provizórnych priestoroch aj v bytoch u jednotlivých vedúcich, ale nie dlho a bez trvalej infraštruktúry. Boli by sme veľmi neradi, keby skauting v Dúbravke po viac než 30 rokoch zanikol. Bez adekvátnych priestorov na stretávanie sa a na prácu s mládežou však nebudeme môcť fungovať. Vidíme, že sa zvyšujú aj požiadavky rodičov, fungovať teda len v nejakých nebytových priestoroch nie je úplne možné. Je dôležité, aby tie priestory mali hygienické zázemie.

Robievate aj nábor nových členov?

Skauting je aktuálne dosť žiadaný, nemusíme dávať preto žiadne letáčky po školách. Kedysi sme prvé školské týždne takto chodili. Dnes sa nám aj vďaka kvalitnej činnosti ľudia hlásia pribežne, a aj vďaka tomu sa nám darí držať členskú základňu na čísle 220 členov celkovo. No tradične býva nábor na jeseň, v septembri.

Citát:

Chvíľu sa to dá ťahať v nejakých provizórnych priestoroch aj v bytoch u jednotlivých vedúcich, ale nie dlho a bez trvalej infraštruktúry. Boli by sme veľmi neradi, keby skauting v Dúbravke po viac než 30 rokoch, zanikol.

Slovenský skauting a Biele delfíny

Jedna z najväčších organizácií pôsobiacich v oblasti výchovy detí a mládeže, neformálneho vzdelávania a voľnočasových aktivít pre mladých ľudí.

Poslaním organizácie je pomôcť mladým ľuďom dosiahnuť ich plný charakterový, citový, telesný, intelektuálny, sociálny a duchovný rozvoj ako jednotlivcov, tak aj zodpovedných občanov a aktívnych členov miestnych, národných a medzinárodných spoločenstiev.

Do skautingu prijímajú deti primárne od 6 do 15 rokov. Otvorený je však bez horného vekového obmedzenia.

Skautský zbor Biele delfíny má okolo 200 členov a patrí k najväčším skautským zborom na Slovensku. Okrem Dúbravky má oddiely aj v Starom Meste a oddiel vodných skautov v Karloveskej lodenici. Základ činnosti tvoria družinovky – pravidelné stretnutia menšej skupiny členov – družiny v niektorej zo skautských klubovní. Okrem družinoviek organizujú skauti aj víkendové výpravy – výlety. Výpravy sú výborným priestorom pre rôzne aktivity, hry, súťaže, spoznávanie prírody i priamu pomoc spoločnosti a okoliu – čistenie hradu, turistických chodníkov, studničiek, sadenie stromčekov, pomoc ochranárom....

Vyvrcholením celoročnej skautskej činnosti je letný skautský tábor. Niekoľko romantických týždňov v prírode pod stanmi sa natrvalo vryje do pamäti mladých i dospelých účastníkov.

www.delfiny.sk

Rekonštruujú jedno poschodie ubytovne

Výmena okien, kotolne, byty pre rodiny

Agátová 1/A. Neslávne-slávna známa dúbravská adresa. Stojí tu bratislavská ubytovňa Fortuna. Hlavné mesto prevádzkuje dve sociálne ubytovne s prechodným ubytovaním. Okrem tej dúbravskej ide o ubytovňu Kopčany v Petržalke. Zisťovali sme, aké má magistrát s Fortunou plány.

Nevábne okolie, vyšliapané chodníčky vo vysokej burine, nálety, odpadky rôzneho druhu. Cyklochodník, ktorý má viesť k roky plánovanému cyklomestu Dúbravka - Lamač, sa zatiaľ črtá len v predstavách. Aj táto stavba a lávka ako spojnica mestských častí by mohla prispieť k zmene dnes zanedbanej lokality v okolí ubytovne Fortuna.

Na sklenených dverách ubytovne čítame oznam o rekonštrukcii a hlučných prácach na šiestom poschodí Fortuny.

„Poschodie je preto celé uzavreté. Zásadne meníme dispozíciu celého podlažia a z malých 1-izbových buniiek tvoríme plnohodnotné byty rôznych kategórií, ktoré prihlasujú na potreby väčších rodín a klientov so zníženou mobilitou,“ približuje hovorca hlavného mesta Peter Bubla. Práce mesto plánuje ukončiť v marci a po kolaudácii dať byty do užívania rodinám. V podobnej rekonštrukcii chce pokračovať na ďalšom podlaží.

„Našou ambíciou je tiež energeticky zefektívniť celú budovu, čo zahŕňa výmenu okien, kotolne aj zateplenie,“ dodal hovorca.

Namiesto klubovne Fokus

Miestnosti, v ktorých mali roky klubovňu dúbavskí skauti, plánuje mesto využívať na nízko-
prahovú službu.

„Priestor, v ktorom pôsobili skauti, delí iba jedna priečka od priestorov, ktoré máme registrované v nízkoprahovej sociálnej službe pre deti a rodiny Fortunáčik,“ vysvetľuje Bubla. „Túto nízkoprahovú službu transformujeme a rozširujeme tak, aby bola atraktívna aj pre klientov mimo ubytovne.“

Nová nízkoprahová služba má mať názov FOKUS. Priestory niekdajšej skautskej klubovne vybralo hlavné mesto podľa Bublu preto, lebo je v tesnej blízkosti bočného vchodu do budovy. „Už dnes slúži na anonymný vstup do tejto sociálnej služby, bez toho, aby klienti či klientky museli prechádzať vrátnicou ubytovne.“

Mesto plánuje miestnosti vymaľovať, vymeniť podlahy, dvere. „Najvýraznejšie zmeny sa budú zrejme týkať starej sauny, bazénu a spŕch, ktoré sú nefunkčné a budeme hľadať zaujímavý spôsob, ako tento priestor využiť,“ dodal Bubla.

Ročná zmluva a maximálne päť rokov

Sociálna ubytovňa Fortuna má kapacitu 250 obyvateľov, aktuálne v nej býva 131 ľudí. Nové rodiny majú prísť v týchto mesiacoch.

Podľa štatútu ubytovne tu môžu bývať maximálne päť rokov, na výnimku vedúceho desať. Zmluvu o ubytovaní však možno uzavrieť len na rok.

„Pričom ju v prípade bezproblémovej spolupráce predlžujeme opakovane do maximálneho limitu, prípadne do odchodu klienta na vlastnú žiadosť,“ vysvetlil Bubla. „To sa stáva najmä vtedy, ak rodina získa byt na komerčnom trhu alebo prostredníctvom mestských nájomných bytov či Mestskej nájomnej agentúry.“

Mesto plánuje rekonštrukciu križovatky Repaškého

Čakanie na zelenú skrátia

Zvýšenie bezpečnosti v križovatke, zmena jazdných pruhov a prestavenie zelenej tak, aby chodec stihol prejsť na druhú stranu a nečakal na ňu pri električkovej trati. Práce na Repaškého by mali trvať asi mesiac, presný termín mesto ešte nepozná.

Nielen pre vlašajšiu nehodu predsedu SNS Andreja Danka sa Dúbravka nazýva aj krajinou semaforov. Na sociálnych sieťach sa objavil i návrh nového dúbavského erbu s dominantou semaforu. Dôvodom je počet svetelne riadených križovatiek a priechodov na Saratovskej ulici, ako a aj čas strávený čakaním na zelenú a nastavením križovatiek.

Zmenu avizuje magistrát tento rok. Križovatku Saratovská – Repaškého čaká rekonštrukcia.

„Pre tento rok je tu plánovaná rekonštrukcia vozovky, konkrétne výmena obrusnej a ložnej vrstvy asfaltu, výšková úprava obrubníkov,“ približuje hovorca mesta Peter Bubla. Pôjde podľa neho o štandardnú opravu bez zmeny tvaru križovatky. Hlavné mesto v súvislosti s tým pripravilo aj projekt organizácie dopravy pre úpravu dopravného značenia. Naplánovaný je po rekonštrukcii povrchu vozovky.

Križovatka by mala byť po rekonštrukcii bezpečnejšia.

„Projekt obsahuje návrh na zmenu jazdných pruhov na ulici Repaškého tak, aby jeden jazdný pruh slúžil na odbočenie vľavo a druhý jazdný pruh na odbočenie vpravo a priamo, tak ako je to na náprotivnej strane na ulici Drobného,“ spresňuje Bubla. „Zároveň sú v priestore križovatky navrhnuté pomocné vodiace čiary, aby sa vľavo odbočujúce vozidlá vedeli bezpečne vyhnúť.“

Práce by mali trvať asi mesiac. Presný termín bude hlavné mesto poznať podľa hovorcu až po schválení plánu opráv.

Plánované zmeny v riadení križovatky Saratovská – Repaškého sa majú podľa hlavného mesta týkať aj ostatných križovatiek na Saratovskej - zastávka Švantnerova, križovatka s Alexyho, zastávka Drobného, križovatka s Repaškého, priechod pri obchodnom centre Saratov.

Má ísť o zavedenie preferencie pre autobusy v priamych smeroch a pre končiacie autobusy na zastávke Podvornice, nastavenie koordinácie pre vozidlá s najbližšou križovatkou v oboch smeroch a aj obmedzenie a čiastočné zrušenie prerušovania zeleného signálu pre vozidlá

prechádzajúcou električkou. Úprava sa má týkať aj maximálnych a minimálnych dĺžok zeleného signálu pre všetky smery. Zmeniť chcú aj zelenú pre chodcov tak, aby mohol chodec prejsť plynule cez všetky priechody v jednom smere, čiže nemusel by čakať na zelenú pri električkovej trati, ako je tomu dnes. Čakanie na zelený signál by sa malo podľa Bublu skrátiť úpravou parametrov a logiky riadenia.

Urobme krok k seniorom

Projekt Krok k seniorom sa zameriava na zlepšenie kvality života v zariadeniach pre seniorov prostredníctvom tvorivých aktivít, hier a úloh. Vznikol s cieľom poskytnúť obyvateľom nové príležitosti.

Za iniciatívou pre skôr narodených stojí tím mladých ľudí, ktorým záleží na tom, aby si starší ľudia zachovali aj v zariadeniach pre seniorov ľudskú dôstojnosť a rovnako pracujú na sociálnej inklúzii a aktívnom zapojení seniorov do komunity. Projekt je zameraný na zlepšenie psychického a fyzického zdravia seniorov prostredníctvom poskytnutia materiálov na tvorivé, zábavné, pohybové, socializačné a vzdelávacie aktivity, napríklad hry, úlohy, kvízy.

Projekt sa snaží odľahčiť zamestnancov zariadení poskytnutím materiálov a inštrukcií k jednotlivým aktivitám pre seniorom a ich naplánovaniu. Zamestnanci zariadení pre seniorov sú však dôležitou súčasťou úspechu projektu, keďže na nich zostáva vytlačenie potrebných materiálov a samotná realizácia aktivít, napríklad moderovanie.

Mesačne projekt poskytuje vzdelávacie a tvorivé aktivity zariadeniam pre seniorov. Neformálna skupina mladých ľudí, ktorí stoja za projektom Krok k seniorom od novembra 2024, získava spätnú väzbu od seniorov a zamestnancov, čo jej umožní upravovať obsah podľa aktuálnych potrieb cieľovej skupiny. Projekt má ambíciu osloviť čo najviac seniorov z rôznych domovov dôchodcov po celom Slovensku. Sociálne zariadenia aj jednotlivci so záujmom odoberať naše materiály nás môžu kontaktovať prostredníctvom e-mailu krokkseniorom@gmail.com.

Projekt je financovaný Európskou Úniou v rámci programu Projekty v oblasti solidarity.(Im)

Seniori digitálnej budúcnosti v knižnici

Zrekonštruovaná spoločenská miestnosť Miestnej knižnice Dúbravka patrí aktuálne projektu Digitálni seniori. Zameraný je na zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a zdravotne znevýhodnených. Má pomôcť osvojiť si základné digitálne návyky od používania tabletov až po využívanie elektronických služieb. Realizovaný je v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR. Partnermi projektu sú: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a vzdelávacia spoločnosť SWOT spol. s r.o.

Ako vyzerala Čipkovaná Bratislava?

Výstava Čipkovaná Bratislava v Galérii Villa Rustica priblížila tradičnú aj súčasnú podobu slovenskej paličkovanej čipky. Do konca februára tak spojila deväť bratislavských klubov vrátane toho dúbravského. Slovenská paličkovaná čipka má korene v 16. storočí.

Aplikáciou chce pošta skrátiť čakanie

Slovenská pošta prišla s mobilnou aplikáciou. Ak si ju ľudia stiahnu z www.posta.sk, môžu zásielky podávať, stačí natypovať údaje, kde po podaní zásielky systém vygeneruje podacie číslo, poštovné sa platí online. Cez aplikáciu možno tiež sledovať zásielku od podania až po doručenie alebo ju presmerovať. Aplikácia slúži aj na informácie o poštách na Slovensku, otváracie hodiny i obmedzenia pôšt. Ak má pošta vyvolávací systém, cez aplikáciu sa dá poradový lístok vytvoriť vopred a nečakať tak.

Na Ulici kpt. Rašu vyrástol hrad

Mestská časť dokončila revitalizáciu detského ihriska na Ulici kpt. Rašu pri reštaurácii. V roku 2023 tu obnovila hojdačku a pieskovisko, teraz tu vyrástol hrací hrad s priekopou mostom a lanovým šplhaním. V Pekníkova zas pribudli nové sieťky k stolnému tenisu.

Vznikne nový bezbariérový oddychový verejný priestor

Osvetlenie, zeleň aj voda

Dlažba namiesto asfaltu, vodný prvok, nový mobiliár a osvetlenie, bezbariérovosť, odstránenie nefunkčných stánkov, viac zelene. To všetko sa spája s novým verejným priestorom pri Dome služieb. Má byť nielen bezpečný, ale aj ekologický.

Tohtoročné leto v Dúbravke má byť aj štartom veľkého projektu, na ktorý obyvatelia čakajú už niekoľko rokov. Spustiť sa má revitalizácia ďalšieho verejného priestoru v mestskej časti, meniť sa začne okolie Domu služieb na ulici M. Schneidra Trnavského. Zámer, ktorý je jednou z priorit mestských poslancov za Dúbravku Zdenky Zaťovičovej a Juraja Káčera, projektuje hlavné mesto v spolupráci s mestskou časťou.

Samotnú realizáciu rieši mesto, práce by mali byť ukončené na jar budúceho roku.

Starý poškodený asfalt nahradí na väčšine plochy dlažba. Minulosťou by tak mali byť aj aktuálne obrovské mláky po daždi, či niekdajší stánok s textilom, ktorý vytváral nielen vizuálnu bariéru. Smerom k zastávke MHD Záluhy plánuje mesto rekonštruovať betónové schodisko a pribudne aj rampa.

„Cieľom projektu je moderný verejný priestor, ktorého súčasťou je aj odstraňovanie bariér a sprístupňovanie verejného priestoru širokej komunite,“ približuje hlavná iniciátorka mestská poslankyňa Zdenka Zaťovičová. „Plánom je odstrániť schodisko aj s provizórnou rampou smerom od Domu služieb do sídliska. Vznikne tu nový vodný prvok, ktorý bude mať z jednej strany nové schodisko a z druhej bezbariérový prístup. Súčasťou projektu sú aj nové stromy, verejné osvetlenie, či nové lavičky, cyklostojany a smetné koše.“

V rámci revitalizácie bude upravený aj chodník pri bytovom dome na ulici Ľuda Zúbka, kde pribudne zeleň s nízkym porastom namiesto súčasnej spevnenej asfaltovej plochy. Pre udržateľnosť a ekológiu zámeru majú byť podľa hovorcu hlavného mesta Petra Bublu vybudované dažďové záhrady berúce vodu zo spevnených plôch. Pre TASR hovorca povedal, že projekt má byť takmer z celej časti prefinancovaný v rámci Výzvy na podporu rozvoja prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách - Program Slovensko.

V súvislosti s obnovou priestranstva sa mnohí Dúbravčania pýtajú na rekonštrukciu samotného Domu služieb.

„Ide o súkromné vlastníctvo, objekt vlastní viac ako dvadsaťpäť majiteľov,“ vysvetľuje mestský poslanec Juraj Káčer, ďalší z iniciátorov revitalizácie. „Mestská časť ich viackrát oslovila, iniciovala stretnutia, do ich majetku však zasiahnuť nemôže. Naďalej však bude hľadať možnosti riešenia. Som rád, že sme spolu so Zdenkou Zaťovičovou zbierali podpisy a následne hlasovali proti hazardu a prispeli k tomu, že v Domu služieb museli ukončiť svoje prevádzky herne, ktoré tu v minulosti zaberali značnú časť. Dnes tu namiesto nich fungujú potraviny i zmrzlina.“

(mj)

Revitalizácia – plán

- výmena starého asfaltu za dlažbu
 - odstránenie bariér, starého dreveného stánku
 - stromy, zelená plocha, dažďové záhrady
 - vodný prvok s oddychovou zónou
 - mobiliár - lavičky, smetné koše, cyklostojan
- osvetlenie

Anketa Dúbravských novín:

My sa pýtame, vy odpovedáte

Milí čitatelia, radi by sme vás viac zapojili do „dúbravského diania“ a zároveň chceme spoznať váš názor.

Pokračujeme v našej ankete. Dnes otázka o verejných priestoroch

V Dúbravských novinách budeme postupne klásť otázky, ktoré nás - vás zaujímajú. Vy sa budete môcť pohodlne vyjadriť prostredníctvom formulára, kam vás nasmeruje QR kód, ktorý nájdete pri otázke. Vyplnením formulára sa zároveň zapájate do súťaže o dúbravské tričko.

Ktorý verejný priestor, park či námestie by mala Dúbravka prioritne revitalizovať po lokalite Domu služieb?

- a. Okolie OC Saratov
- b. Centrum Dúbravky – okolie kultúrneho domu, starej pošty
- c. Pešia zóna na ulici M. Sch. Trnavského
- d. Iné – konkrétne?

Ako sa zapojiť do ankety v 3 krokoch:

1. Zoberte si mobilný telefón a otvorte aplikáciu "Kamera"
2. Namierte na QR kód a kliknite na "Otvoriť odkaz"
3. Hlasujte v ankete

Cyklopreteky v Parku Družba

Po pár rokoch sa do športového kalendára mestskej časti vracajú cyklopreteky v Parku Družba. Obľúbené podujatie pre malých veľkých cyklistov organizuje v sobotu 12. apríla mestská časť v spolupráci s predajňou Bicykle u Mira a slovenským výrobcom bicyklov CTM, ktorý bude na podujatí predvádzať nové elektrobicykle. Všetci účastníci súťaže musia byť povinne vybavení prilbou! Presné informácie o kategóriách a propozície pretekov prinesieme v ďalšom čísle novín a na sociálnych sieťach.

HOBA na olympijskom festivale

HOBA na Európskom olympijskom festivale mládeže v Gruzínsku. Slovenské hokejistiky do 16 rokov tu vybojovali bronzové medaily. V tíme bola i hráčka HOBY Michaela Letašiová. Darilo sa aj hokejistom do 17 rokov, ktorí tu získali strieborné medaily, v zostave bol Adam Obušek.

Hviezdoslavov Kubín bude v Lamači

Od 24. do 26. marca od 8:00 do 13:00 budú patriť priestory Kultúrneho centra v Lamači na Malokarpatskom námestí 1 okresnému kolu súťaže v umeleckom prednese - Hviezdoslavov Kubín. Súťaž organizujú ZUŠ Jozefa Kresánka, Národné osvetové centrum v spolupráci s mestskou časťou Lamač. Súťažiteľ budú víťazi školských kôl v 1., 2. a 3. kategórií poézie a prózy. Srdечно pozývame širokú verejnosť na doobedia strávené v spoločnosti inšpiratívnej literatúry a rôznych podôb umeleckého prednesu.

Opäť ocenia domáce osobnosti

Mestská časť Bratislava Dúbravka pripravuje aj tento rok oceňovanie významným Dúbravčanom v oblasti kultúry a športu. Do konca februára mohli navrhovať osobnosti aj obyvatelia. Ako to dopadne sa dozvieme na slávnostnom galavečere 20. mája v Dome kultúry Dúbravka.

Stať sa psičkárom: Ak dočasne, tak trpezlivo, ak trvalo, tak zodpovedne

Skúsenosť alebo čo je to dočaska?

Čo je to dočaska alebo dočasná opatera? Základný rozdiel v porovnaní s adopciou je už v samotnom názve. Dočasná opatera znamená, že na čas, na istú dobu, si vezmete k sebe zadržané zvieratko. So skúsenosťou sa podelila Mária Smiešková, vedúca oddelenia životného prostredia. Zistila, aké je to poskytnúť domov opustenému zvieraťu aspoň dočasne, a vyskúšala si aj, aké podmienky majú „psičkári“ v Dúbravke.

Pre dočasnú opateru, čiže „dočasku“, je vhodné mať aspoň základné skúsenosti s chovom psíkov. Od dočasne adoptovaného zvieratka možno totiž očakávať prakticky čokoľvek. Neraz ide o zvieratko z podmienok, kde nemalo žiadne sociálne ani hygienické návyky.

Dozvedeli sme sa, že záujemcov o dočasku neraz zaskočí, že psík mimoriadne šteká, môže zo stresu reagovať aj neprimerane alebo nie je naučený sa venčiť či zotrvať sám. Po kratšom hľadaní sme si domov odvážali zhruba trojmesačné šteňa kríženca labradora s menším plemenom. Mali sme šťastie a šteňa nemalo problém s jazdou v aute a nebolo navyknuté ani štekať. Jeho stres bol však zreteľný a začiatok bol naozaj rozpačitý a náročný. V prvé dni bolo šteňa 24 hodín denne s nami.

Hygienické návyky boli výzvou. Nepomáhali časté aj nočné venčenia. Po početných domácich nehodách prišla na rad ohrádka. Prijaté opatrenia, ako aj 24-hodinová starostlivosť, priniesli však celkom slušné a rýchle výsledky. Osvedčil sa nám aj „montessori“ prístup, teda aktívne zapájanie psíka do rôznych činností, množstvo podnetov počas dňa, agility aj aktivity vedúce k vybudeniu jeho bádateľských i fyzických schopností a možností, toto všetko sa nám večer odmeňovalo únavou psíka a jeho celonočným spánkom.

Potrava na uliciach, exkrementy na topánkach

Ďalšou výzvou bola strava a venčenie. Udržať šteňa na šetrnej strave s primeraným príjmom znamená, že bude vždy na vás „hádzat' psie oči“. Prajné okolie či možnosti v exteriéri ukázali, že psíka bolo skutočne nevyhnutné mať neustále na očiach. Rôzne „dobroty“ v podobe kostí, chlebov so šunkou, ovocných šupiek, no aj odpadkov zrejme obyvatelia považujú za vhodné zimné krmivo pre vtáctvo. Opak je však pravdou! Okrem toho, že vtáctvu ubližujú, vo verejnom priestore lákajú potkany.

Voľné ukladanie, rozsýpanie, či pohadzovanie kuchynského odpadu je pre znečisťovanie okolia porušovaním platného VZN č. 6/2015 a môže byť sankcionované. Využitie hnedých nádob je v tejto súvislosti podstatne ekologickejšim variantom likvidácie tohto odpadu.

Venčenie prinieslo aj ďalšie prekvapenia, zrejme už správne tušíte, že nimi boli takmer vždy prítomné exkrementy na podrážkach topánok.

Okrem zákonnej povinnosti majiteľa psa – likvidovať po štvornohom zverencovi exkrementy z verejného priestoru, je pritom (predpokladáme) v záujme všetkých, využívať verejné plochy, lúky či zeleň bez obáv, na piknik, hru s deťmi, prechádzku bez „očí na stopkách“.

Na ploche mestskej časti je verejne prístupných vyše 135 kusov košov na exkrementy a 490 košov na drobný uličný odpad. Mestská časť zabezpečuje trikrát týždenne vysýpanie všetkých košov, ako aj dopĺňanie sáčkov na exkrementy určených pre ich hygienickú likvidáciu. Samozrejme neminula nás polemika, či je lepšie papierové vrecko alebo igelitový sáčok na exkrementy. Osobne sme mali igelitové sáčky vždy vo vreckách.

V prvé dni po spolužití so zvieratkom, prípadne ak bol psík v rukách detí, sme ocenili vrecká papierové, vďaka ktorým sa nám zdalo naberanie exkrementu viac bezkontaktnéjšie. Mestská časť rokmi vyskúšala distribuovať do košov na exkrementy oba typy sáčkov určených na ich likvidáciu, avšak práve pre ľahkú skladnosť, igelitové vrecká mizli v celých „trsoch“ a zásobníky zostávali, žiaľ, často pár minút po doplnení prázdne.

Socializácia vo výbehoch

Náš psík - dočaskár Zorko si najmä v ľudskej spoločnosti vytvoril rýchlo množstvo väzieb a šikovne sa socializoval. Zrejme pre jeho ťažšie podmienky pri štarte do života mal trochu problém sa socializovať so psíkmi, trvalo mu prijať, že ako šteňa nemá v psej hierarchii najvyššiu pozíciu a jeho ego s tým často bojovalo.

Vhodnou formou socializácie psíka nám preto boli napríklad výbehy, ktoré máme v Dúbravke na Dražickej ulici rovno tri. V prípade, ak je niektorý z nich obsadený psíkom, s ktorým sa ten váš neznesie, viete zavítať do susedného a socializovať sa tam. Pravidlo hovorí, že sa pred vstupom do výbehu treba spýtať prítomných či môžete so psíkom vstúpiť. Vo výbehoch v Dúbravke nájdete aj pitnú fontánku, lavičky, zeleň či agility prvky. Z reakcií obyvateľov je zrejme, že by v Dúbravke uvítali viac výbehov, brzdou je však absencia vhodného pozemku vo vlastníctve mestskej časti, či reakcie obyvateľov z okolia plánovaného výbehu.

Odvahu púšťať nového nepoznaného psíka „na voľno“ sme naberali s rozpakmi. Ak však chcete toho svojho pustiť vy, treba rešpektovať platné VZN o niektorých podmienkach držania psov, ktoré vytyčuje plochy, kde je voľný pohyb psa zakázaný. Sú to najmä areály školských či zdravotných zariadení, ale aj ich bezprostredné okolie a parky. Porušenie tohto ustanovenia je možné sankcionovať na mieste udelenou blokovou pokutou. Vzájomný rešpekt obyvateľov je tu preto na prvom mieste.

V našej zhruba trojmesačnej starostlivosti získal psí dočaskár základný výcvik a pokračoval do rúk rodiny, s ktorou veríme, že prežije krásny psí život. Pri dočasnej starostlivosti žiaľ ale finálnu rodinu pre psíka nevyberáte vy, ale organizácia, ktorá vlastníctvo psíka zastrešuje. Náklady spojené so psíkom, akými sú strava či veterinárne ošetrenia spravidla financujú, je na vás, ako sa rozhodnete. Pripraviť sa treba aj na to, že odlúčenie bolí. Ideálna je dočaska, ktorá trvá čím kratšie, väzby prirodzene pribúdajúcim časom silnejú a vzťah i dôvera sa prehlbujú.

A čo ak sa rozhodnete si ho ponechať? Aj to sa dá, potrebné je naštudovať si podmienky adopčnej zmluvy.

Zorko bol naozaj vydarené šteňa. Či vzájomné puto fungovalo vďaka jeho povahe alebo ako reakcia na množstvo pozornosti sa síce nedozvieme, sme však vďační za takúto skúsenosť a odporúčame ju každému, kto nad psíkom natrvalo rozmýšľa.

Evidencia psov v mestskej časti a dane

- Každý pes držaný nepretržite viac ako 90 dní na území Slovenska podlieha evidencii psov. Mestská časť ročne eviduje priemerne 1790 prihlásených psov, z ktorých výber dane sa priemerne pohybuje okolo 39-tis. eur (štatistika od roku 2020 - 2024).

- Držiteľ psa je povinný prihlásiť psa do evidencie v lehote 30 dní od uplynutia vyššie uvedenej lehoty. Mestská časť vydá držiteľovi psa zapísaného do evidencie evidenčnú známku psa. Známkou držiteľ psa preukazuje totožnosť psa. K plateniu dane za psa je daňovník povinný podať daňové priznanie k dani za psa do 30 dní odo dňa vzniku alebo zániku daňovej povinnosti. Daň sa platí za psíka staršieho ako 6 mesiacov.

- Sadzby dane za psa sa pohybujú v sume od 7 do 35 eur v závislosti od miesta držby psíka či type vlastníka. Od platenia dane za psa je na 24 mesiacov oslobodený pes, ktorého vlastník, alebo držiteľ ho nadobudol zo zariadenia pre túlavé a odchytené psy - útulku a karantény na území mesta.

- Z príjmov dane za psa mestská časť zabezpečuje kúpu a osádzanie košov na exkrementy, kúpu a dopĺňanie sáčkov na exkrementy, vysýpanie košov v intervale 3x týždenne, likvidáciu odpadov z košov na exkrementy, prevádzku a vybavenie dvoch psích výbehov a cvičiska na Dražickej ulici, inštaláciu tabúl či vodorovného značenia s informáciou o zákaze voľného pohybu psov.

Prehľad prihlásených psov je na webe www.dubravka.sk v sekcii Daň za psa, podobne sú na webe samosprávy dostupné všeobecne záväzné nariadenia o držaní psov.

Rady záhradkárom

V marci dobehnime zameškané

Odseptembra sme nezaznamenali výdatnejšie zrážky, vyčerpáme všetku vodu z retenčných nádrží, predovšetkým skoro pučiace stromy a ihličnany nutne potrebujú výdatnú zálievku, pripomína Milan Trstenský, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica. Hovorí, že v marci je ešte čas dohnať všetky zameškané práce. Na práce v záhrade treba využiť jarné slniečko, no chladný záver februára nám pripomenul, že zima ešte neodchádza.

Kvety: Odhrnieme kríčkové ruže a zostriháme ich až po vypučaní prvých očiek, aby sme zistili poškodenie mrazmi. Vyčistíme cibuľoviny, v suchom predjarí aplikujeme prvú zálievku.

Drobné ovocie: Keď rozmrzne a pôda a prestane sa nám lepiť na motyku, vysádzame sadenice jahôd, egreše a ríbezle. Staršie jahody okopeme, odstránime z nich staré a choré listy. Kompostom prihnojíme černice a maliny. Dokončíme strihanie viniča.

Ovocné stromy: Silné februárové mrazy mohli poškodiť marhule a broskyne. S ich rezom preto počkajme až do vytvorenia púčikov. Za suchého počasia pri plusových teplotách dokončíme rez ovocných ostatných stromov. Ošetríme mrazové trhliny, pri pretrvávajúcich nočných mrazoch a slnečných dňoch bielime kmene stromov, aby sme zabránili ich prehrievaniu a následne popraskaniu kôry. Pred bielením očistíme kmene od machu, zoškrabeme starú popukanú kôru s prezimujúcimi škodcami a spálime ju.

Zelenina: Keď rozmrzne pôda, pripravíme záhony na výsev cesnaku, cibule, karotky, petržlenu, póriku, redkvičky, špenátu a hrášku. V parenisku vysejeme šalát, ktorý neskôr vysadíme na záhony. Môžeme vysiať tiež skorú kapustu a kaleráb.

Prečistíme a prestriháme popínavé rastliny. Železnými hrablami prevetráme trávniky, dôkladne zalejeme ihličnany. Striháme živé ploty.

Právo bolo komplikované. Tresty boli prísne a mali za cieľ nielen potrestať vinníka, ale aj odradiť ostatných

Vítaz súboja bol zároveň aj víťazom v súdnom spore

V predchádzajúcich dieloch nášho seriálu sme sa občas okrajovo dotkli aj právnych sporov, súdov, rozsudkov i trestov. Ale ako vlastne vyzeralo stredoveké právo a súdny systém? Dnes by sme si nevedeli dostatočne dobre predstaviť. Vtedajšie uhorské právo bolo mimoriadne komplikované, rozdrobené, krížili sa v ňom viaceré aspekty a vychádzalo z viacerých prameňov.

Vo všeobecnosti možno povedať, že právo v stredovekom Uhorsku malo dve základné právne formy – obyčaj a zákon. Za zákony sa považovali tiež dekréty, privilégia a štatúty. Oproti mnohým ostatným krajinám zákon v Uhorsku nebol všeobecne záväznou právnou normou a nemal ani najvyššiu právnu silu.

Z pojmu „právny partikularizmus“ (pluralizmus, rozdrobenosť) vyplýva, že každý, kto chce pochopiť stredoveký právny a súdny systém, musí zabudnúť na to, že všetci ľudia, ktorí žili na určitom území, mali toho istého sudcu a mohli sa odvolať na jeden a ten istý najvyšší súd. Kto akému sudcovi podliehal, záviselo predovšetkým od toho, k akej vrstve obyvateľstva (stavu) dotýčny patril, ale aj o toho, akým („národným“) zvykovým právom sa riadil konkrétny súd.

Podľa toho bol, trocha zjednodušene povedané, sudcom buď kráľ, župan, richtár, alebo feudálny vlastník, na pôde ktorého súdený žil a bol jeho poddaným. Preto sme v januárovom čísle uviedli, že ak si poddaní medzi sebou ukriždili, mohli sa sťažovať panským úradníkom. Ak sa sťažovali na úradníka, obracali sa na zemepána. Ak im krivdil zemepán, mohli sa sťažovať na stolicu (župe). Ak však úradník alebo zemepán trestal poddaného za jeho sťažnosť prednesenú stolicu, u ktorej hľadal „poľahčenie“ z krutého zaobchádzania, dohoda stanovovala, že zeme-panskí úradníci i zemepán „majú súdení býti“.

Božie súdy

Okrem zvykového práva a zákona celú vec komplikuje aj to, že spory, ktoré nebolo možné vyriešiť prostredníctvom svedectva, boli rozsudzované pomocou tzv. ordálov, čiže Božích súdov (iudicium dei). Bola to veľmi archaická prax, ktorú mohli vykonávať len pri vybraných kapitulách a vychádzala z viery v Boží zásah, keď Boh dá svojou vôľou najavo, na koho strane je pravda.

Ak sa niekto chcel pred súdom brániť a nemal dôkazy, rozžeraveným železom mu bolo vypálené znamenie, ktoré sa previazalo plátnom a zapečatilo. Po stanovenom čase sa rana pred kapitulou odviazala. Ak sa rana začala hojiť, malo to byť Božie znamenie, že dotýčny je v práve.

Stredoveké pramene konkretizujú, rôzne druhy ordálov, napríklad výraz examenferri candentis sa využíval práve pre rôzne skúšky horúcim železom, existovala skúška studenou i ho-

rúcou vodou a spojenie examen duelli bol vyhradený pre súbojovú formu ordálu, zväčša šľachtický súboj. Súboje sa v súdnictve uplatňovali ešte v 15. storočí tam, kde nebola iná možnosť pravdivo rozsúdiť spor. Víťaz súboja bol zároveň aj víťazom v súdnom spore. S rozvojom súdnictva sa postupne upúšťalo od praxe božích súdov a prechádzalo sa k dosvedčovaniu pomocou listín alebo svedectiev, ale napríklad v procesoch s bosorkami sa ordály používali ešte aj v 17. storočí.

Muži znalí zákonov a zvykov

Z čias pred vznikom veľkomoravského štátu sa nám nezachoval nijaký podrobný, súbor práva, ako ich poznáme napr. z oblasti Východofranskej ríše, Byzancie atď. Možno však predpokladať, že sa určitý vlastný súbor práva, prevažne asi obyčajového, vytvoril i v časoch predchádzajúcich vzniku Veľkej Moravy v Nitre a na Morave. Nepriamym dokladom pre to je aj údaj Fuldských análov z roku 849 o rokovaní Frankov so Slovanmi z Čiech, „pre ktoré boli určení muži znalí zákonov a zvykov slovanských“.

Ako vidíme, už vtedajší kronikár rozlišoval zákony a zvyky (leges et consuetudines). V tom čase, ale aj neskôr, totiž bolo všeobecne zaužívané pravidlo, že sa zákony vydávali spravidla iba vtedy, keď bolo potrebné zmeniť alebo nahradiť určité zvyky, alebo obyčaje tak, aby vyhovovali novým potrebám. Zvyky a obyčaje, ktoré veľmožom vyhovovali, ktoré sa roky používali a ktoré boli všeobecne známe, nebolo potrebné osobitne fixovať v zákonnej forme. Keďže spomínaný zápis vznikol iba 16 rokov po vzniku Veľkej Moravy, možno predpokladať, že uvedené zvyky a obyčaje majú ešte omnoho archaickejší pôvod.

Veľkomoravský zákon pre svetských ľudí

Súdny zákon pre svetských ľudí, známy aj ako Zakon sudnyj ljudem, je najstarší zachovaný slovanský právny spis. Je to starosloviensky občiansky a trestný zákonník v 32 článkoch, ktorý vznikol v druhej polovici 9. storočia, a podľa použitého jazyka zrejme na Veľkej Morave. Autorom je Konštantín-Cyryl, možno spolu s Metodom.

Predpokladá sa, že súdny zákon bol zostavený na žiadosť moravských kniežat. Rastislavovi záležalo na tom, aby bol na Veľkej Morave zavedený byzantský „dobrý zákon“, ktorý by reguloval predovšetkým rodinné vzťahy. Zákon sudnyj je z veľkej časti doslovným prekladom byzantskej právnej príručky, tzv. Eklogy (asi z roku 740), niektoré časti však boli koncipované samostatne.

Hrdelné a mrzačiacie tresty

Ďalšie zmeny oproti Ekloge možno nájsť ešte na miestach, kde sú hrdelné a mrzačiace tresty zmiernené alebo nahradené cirkevným pokáním alebo pôstom. Ide hlavne o prehrešky proti kresťanskej viere a zmiernenie zrejme vyplývalo z úvahy, aby prísne tresty za porušenie článkov „novej“ viery neboli príliš odstrašujúce. Podobnú tendenciu badáme aj pri zákonoch Štefana I., takže sa tieto normatívne diela zrejme mali zároveň plniť aj úlohu kristianizačnú. Zaujímavý moment oproti neskoršiemu uhorskému právu je, že pri výmere trestov sa vôbec nerozlišuje medzi spoločenským postavením páchatelov a obetí (ich príslušnosťou k rôznym spoločenským vrstvám), čo zrejme vychádzalo zo spoločenského zriadenia Veľkej Moravy.

Azyl v chráme

Ako zaujímavosť uvedme, že už v tomto zákonníku je zakotvená istá forma azylu v chráme Božom: „Nikto nech nevyvádza násilím z chrámu toho, kto sa v ňom uchýli. Ten, čo sa sem utieka, nech oboznámi kňaza so svojou záležitosťou a vinou, ktorú spáchal. Kňaz nech ho prijme ako utečenca, aby bol jeho zločin podľa zákona vyšetrený a preskúmaný. Ak sa niekto pokúsi, nech je to ktokoľvek, vyviešť násilím z chrámu toho, kto sa sem utiekal, nech dostane 140 palíc. Potom nech sa náležite preskúma zločin toho, kto sa sem utiekal.“

Vzácná písomná pamiatka

Zakon sudnyj ľjudem sa na Veľkej Morave používal popri domácim obyčajovom práve. Nikdy sa však neplnil úlohu oficiálnej normy Veľkej Moravy. Po vyhnaní Metodových žiakov z Veľkej Moravy bol zákon prenesený do Bulharska. Historici predpokladajú, že niektoré termíny a azda aj „ustanovenia“ sa preniesli aj do neskoršieho práva vznikajúceho Uhorska.

Staré a dobré

V Uhorsku sa postupne vytvorila osobitná hierarchia, dokonca konkurencia právnych prameňov a právnych noriem. Svedčí o tom napríklad Šomodvárska formulárová zbierka z druhej polovice 15. storočia, z ktorej sa načrtáva zložitost' uhorského stredovekého práva. V zásade sa však od práva sa v tom období požadovalo, aby bolo „staré a dobré“, čím sa vytvorila akási nadradenosť obyčajového práva v Uhorsku počas celého stredoveku. V stredoveku a ani v novoveku však nebola prijatá žiadna všeobecne záväzná komplexná a jednotná úprava trestného práva.

Zákony kráľa Štefana

Štefanove zákony vyhlásené po roku 1000 a okolo roku 1009 (dnes z neskorších zbierok materiálov známe ako „dve knihy“) zrejme prijímal kráľ spolu s „veľkými“ (v texte nazývanými „senatus“) na početných stretnutiach a týkajú sa najmä upevňovania kresťanstva, súkromného vlastníctva, kráľovskej moci, cirkevného zriadenia (vrátane desiatku) a kráľovskej súdnej moci.

Prvá kniha zákonov Štefana I. Svätého sa usiluje vytvoriť harmóniu medzi zákonom a kresťanským učením, takže ich vyznenie je aj na dnešnú dobu pomerne humánne, dobromyseľné a smeruje skôr k prevýchove delikventa ako k exemplárnym trestom. Napríklad vražda či zabitie v návale zlosti nie je trestaná smrťou, hoci inak princíp „oko za oko“ má silné zastúpenie vo vtedajšej justícii.

Zločin ako trest?

Treba však povedať, že v druhom Štefanovom právnom kódexe sa už vyskytujú tresty, ktoré by sme dnes hodnotili ako brutálne, ale v tých časoch boli bežné. Najkrutejšie sa trestali činy, ktoré smerovali proti kráľovi. Niekedy nie je jasné, či šlo o trest alebo o zločin proti ľudskosti zo strany samotného kráľa. Správanie politických aktérov často nenieslo znaky právom regulovaného konania, ale skôr improvizovaných politických hier, kde absenciu noriem nahrádzali rituály a symboly. Tie dodávali konaniu „ústavných“ inštitúcií pečať legitimity a legality (medzi ktorými v podstate neexistoval v tej dobe rozdiel). Inými slovami aj použitý trest mohol byť improvizáciou, takže mohol byť bezprecedentný a ojedinelý. Uvedme niekoľko príkladov:

Rozštvrtiť a do ucha naliať horúce olovo

Svojho bratranca Koppáňa, ktorý (v podstate právom) spochybňoval Štefanovo nástupníctvo po Gejzovi, nechal Štefan zabiť, telo rozštvrtiť a rozvešať na mestských bránach Ostrihomu, Vesprému, Rábu, jeho posledná časť bola poslaná do Sedmohradska do sídla sedmohradského kniežaťa Ďulu I.

Keď jeho bratranec Vazul (Vasil) nesúhlasil s nástupcom na trón Ottom Orseolom, dal ho oslepiť a kat mu v nitrianskom väzení zalial uši horúcim olovom. Napokon Aj Štefanov otec sa previnil vraždou, keď nechal zabiť svojho brata Michala.

Analógií z iných krajín je veľa. Podobne začalo svoj štát „budovať“ české knieža Boleslav I., ktorý v roku 935 zavraždil svojho brata Václava. Aj legendárne založenie Ríma začalo vraždou Réma bratom Romulom. I keď sa to zdá strašné a neľudské, nebolo to nijako výnimočné. Napríklad ruské kniežatá Borisa a Gleba, synov kyjevského kniežaťa Vladimíra I. Svjatoslaviča nechal v roku 1015 v bojoch o následníctvo po otcovej smrti zabiť ich starší brat Svjatopolk I., ktorý sa následne zmocnil vlády.

Dávne manipulácie s faktami

„Budovanie uhorského štátu sa teda začalo bratovraždou: Gejza nechal zabiť svojho brata Michala a aj legenda o dobrotivom a spravodlivom kráľovi Štefanovi bola naštrbená.

„Všetko to pripomína „prvú bratovraždu v dejinách“, keď biblický Kain zavraždil Ábela.“ píše v článku o zakladateľovi Uhorska historik Michal Lysý a dodáva, že všetky tieto udalosti museli robiť veľké vrásky neskorším legendistom a kronikárom opisujúcim tieto udalosti. Potrebovali totiž jednak kruté skutky Štefana a jeho otca Gejzu zamlčať, na druhej strane však písali pod tlakom tradície.

O vražde Michala, rozštvrtení Koppána či zmrzačení Vazula sa muselo všeobecne vedieť. Legendista preto len decentne naznačil, že Gejzovi ostali „ruky poškrvnené ľudskou krvou“, preto Boh nedovolil uskutočniť veľké plány jemu, ale až jeho synovi Štefanovi. V prípade zmrzačenia Vazula už uhorský kronikár siahol priamo k účelovej lži, keď všetko hodil na Štefanovu manželku Gizelu a istého Šebeša, Budovho syna.

Štefan sa celý život usiloval o presadenie kresťanstva ako jediného náboženstva v krajine. I keď prví Maďari boli pokrstení ešte za vlády jeho otca Gejzu, len veľmi neochotne sa vzdávali viery svojich otcov. O tom svedčia i mnohé pohanské povstania i v neskoršej dobe a postupné zjednocovanie krajiny v bojoch so staromaďarskými kniežatami, ktoré neraz mali aj charakter boja za kresťanstvo.

Poriadok a systém

Štefan celkovo vytvoril asi 6 – 8 biskupstiev (popri Ostrihomskom) – aj keď niektoré pramene hovoria o desiatich – a niekoľko opátstiev (z ktorých však nie všetky boli latinského vierovyznania). Štefan tiež pravdepodobne založil benediktínsky kláštor v Pannonhalme, nariadil, „aby každých 10 osád na svoje náklady postavilo farský kostol a venovalo mu dve poplužia zeme a dostatočný počet služobníkov na jeho obrábanie. Kráľ prispel výbavou pre kňaza a diecézny biskup mal získať kňaza a zabezpečiť bohoslužobné knihy.“ Odhliadnuc od toho, že tieto nariadenia boli často proti vôli predtým pohanského ľudu, v krajine nastal poriadok a systém.

Po kom sú pomenované dúbravské ulice

Nielen maliar, ale aj literát

Janko Alexy (25. 1. 1894 Liptovský Mikuláš - 22. 9. 1970 Bratislava) je jedným zo zakladateľov moderného slovenského výtvarného umenia, významným maliarom, spisovateľom, národným umelcom. Maturoval roku 1912 na gymnáziu v Lučenci. V rokoch 1919-1925 študoval na Akadémii výtvarných umení v Prahe u V. Bukovaca, M. Pitnera a M. Švabinského. V roku 1920 bol na študijnom pobyte v Paríži. Neskôr pôsobil v Bratislave.

Spolupracoval s Mikulášom Alexandrom Bazovským, s ktorým usporadúvali putovné výstavy na Orave, Liptove, Turci, Detve. Počas života sa zúčastňoval výstav celoslovenského spolku doma i v zahraničí. Jeho výtvarné dielo prešlo niekoľkými vývojovými etapami. Na začiatku dvadsiaty rokov 20. storočia rozvíjal sociálne motivovaný expresívny prejav v obrazoch z prostredia bratislavskej periferie (Zo židovskej štvrte v Bratislave, Bratislavský hrad...). Príležitostne sa venoval aj portrétu a krajinomalbe (Portrét Aloisa Kolíska, Krajinka z Moravy...). Od začiatku štyridsiaty rokov prevláda v náladových portrétnych štúdiách a krajinkách lyrický výraz (Dievčatko, Dáma v bielom...). Osobitnú pozornosť venoval Alexy historickým námetom (Bitka pri Devíne, Bratislava...). Sústavne sa zaoberal výtvarným spracovaním populárnej jánošíkovej legendy (Jánošík na šibenici, Hôrni chlapci...). V 50-tych rokoch sa zamerával na kompozície, ktoré sa uplatnili ako návrhy pre vitráže v budove banky, Divadla P. O. Hviezdoslava, PKO v Bratislave). V 60-tych rokoch pertraktoval svoje dávnejšie námety v ľudových žánrových kompozíciách a v ilustratívnom stvárnení ľudovej slovesnosti.

Paralelne s maliarskou tvorbou sa venoval i literárnej práci. V zbierkach poviedok, v novelách, románoch, autobiografiách beletrizuje spomienky, píše o zaujímavých stránkach života malých miest v minulosti a o ľuďoch, ktorých poznal. Napísal viac ako 20 kníh a stovky prác publikovaných v periodickej tlači. Knižne publikoval Obrázky zo Slovenska, Myjava, Na voľnej vôľuške, Zabudnutý svet, Osudy slovenských výtvarníkov a ďalšie. Jeho diela sa nachádzajú v SNG, Národnej galérii v Prahe, Galérii mesta Bratislavy, Galérii P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši i v SNM v Martine.

Kveta Slyšková, Ľubo Navrátil

Nový gastroseriál Dúbravských novín. V prvom čísle predstavujeme kaviarne v mestskej časti

Kam na kávu či stretnutie? Kde je priestor pre deti a pes vítaný?

Just Lovely Cafe

Martina Granca 44

Otváracie hodiny:

pondelok – piatok: 9:00 - 19:00

sobota – nedeľa: 10:00 - 19:00

Kontakt: justlovelycafe@gmail.com

0911 211 252

baby friendly

pet friendly

terasa

Kaviareň Just Lovely Cafe otvorili v novembri v roku 2019 v novostavbe na ulici Martina Granca. „Po takmer dvoch rokoch plánovania sa mi tak splnil sen a samotný deň otvorenia bol úžasný. Napriek tomu, že pršalo, na „otváračku“ prišlo veľmi veľa ľudí, dokonca miestami stáli vonku a čakali,“ spomína konateľka Martina Ebdon Walker. „Naša kaviareň je jedinečná najmä vďaka ľuďom, ktorí ju navštevujú a ľuďom, ktorí v nej pracujú. Od začiatku je našim jasným cieľom poskytnúť zákazníkom nadštandardný a priateľský servis v príjemnom prostredí s vysoko kvalitnou kávou, tradičnými zákuskami, ale aj modernými koláčikmi, či už sú to bezlepkové alebo aj vegánske dobroty. Myslíme taktiež na ľudí s intoleranciami, máme aj alternatívne náhrady klasického kravského mlieka.“

Kaviareň je okrem toho miestom rôznych podujatí. Počas roka ponúka vždy sezónne a špeciálne menu. V priestoroch má detský kútik, vítaní sú aj štvornohí miláčikovia.

„Myslím, že celkovo komunita okolo kaviarne, ktorú sa nám za tých päť rokov fungovania podarilo vytvoriť, je naozaj skvelá,“ hovorí Martina Ebdon Walker. „Aj vďaka nej sme prežili covidové obdobie, keď sme mohli predávať len cez okienko alebo na terasách. Aj keď sme zažili i ťažšie obdobia, bola to práve táto komunita ľudí, ktorí nás vždy prišli podporiť a vďaka nim som to nevzdala.“

Plánov a snov do budúcnosti má vraj kaviareň veľmi veľa. Martina Ebdon Walker hovorí o skvelom a spoľahlivom tíme ľudí, ktorí tvoria kaviareň a baví ich to. „Pre mňa je preto najdôležitejšie stále držať kvalitu všetkého. Aj keď sa komunita ľudí, ktorá nás navštevuje, našťastie stále rozrastá, veľmi mi záleží udržať si už existujúcich i pravidelných zákazníkov. Podnecuje ma to byť stále kreatívna, prinášať im nové chute, zážitky a radosť počas ich pravidelných návštev.“

Biely kocúr

Žatevná 10

Otváracie hodiny:

pondelok – piatok: 10:00 - 12:30, 14:00 – 17:30

Kontakt: kaviarenbielykocur@gmail.com

pet friendly

výdajné miesto

malá terasa

Neveľká Kaviareň Biely kocúr funguje v nebytových priestoroch domu na Žatevnej od roku 2015. Počas teplejších dní má na terase domu aj malú terasu.

„Naším cieľom bolo vytvoriť miesto s rodinnou atmosférou a osobným prístupom ku každému zákazníkovi,“ hovorí za kaviareň Gabriela Zbojová. „Keďže máme rady dobré veci, chceme ukázať, že aj na sídlisku si môžete vychutnať kvalitnú kávu a poctivý koláč bez umelých prísad.“

Hoci sú priestory kaviarne neveľké, Biely kocúr organizuje rôzne komorné podujatia, napríklad zážitkové tvorivé workshopy pre začiatočníkov aj pokročilých. Počas teplejších dní možno vidieť účastníkov maľovať a tvoriť na terase domu.

„Podnikanie na sídlisku je náročnejšie než v centre mesta – vyžaduje si budovanie stálej klientely, ktorá sa k vám bude rada vracieť,“ opisuje Gabriela Zbojová. „O to viac nás teší, že naša kaviareň funguje už takmer desať rokov a komunita našich verných zákazníkov sa neustále rozrastá. Bieleho kocúra považujú za svoje miesto, kde si môžu oddýchnuť, porozprávať sa pri šálke dobrej kávy a cítiť sa ako doma. A presne o to nám išlo od začiatku – vytvoriť miesto, kam sa ľudia radi vracajú. To nás aj v náročnejších časoch presvedča, že to má zmysel a nevzdávame sa.“

Pre veľký záujem plánuje kaviareň rozvíjať a pokračovať v organizovaní tvorivých workshopov a kurzov maľovania. Okrem výtvarných akcií chystá Biely kocúr aj literárne podujatie, autorské čítania či besedy.

„Náš knižný kútik je totiž veľmi obľúbený a vytvára priestor na inšpiratívne stretnutia,“ dodáva Zbojová.

Biely kocúr využívajú mnohí aj ako výdajné miesto zásielok.

Stella Coffee

Koprivnická 9/D

Otváracie hodiny:

pondelok: 8:30 - 18:00,

utorok – štvrtok: 8:00- 19:00

piatok: 8:30 – 21:00

sobota: 9:30 - 21:30

Kontakt: stellacoffe24@gmail.com 0917 284 008

baby friendly, pet friendly

terasa v pláne

Asi dva mesiace má Dúbravka novú kaviareň. Nájdete ju pod menom Stella a psím obrázkom na dverách na Koprivnickej v susedstve tunajšej reštaurácie. Založili ju dvaja mladí ľudia Petra a Dominik s veľkými plánmi do budúcnosti. Petra, ktorá v mestskej časti vyrastala, priznáva, že Dúbravka je jej srdcovka.

„Každá kaviareň a každý biznis je podľa mňa jedinečný, keď to človek robí so srdcom a dá tomu dušu,“ opisuje zakladateľka Petra. „Naša kaviareň je útulná hravá miestnosť s nádychom dobrej energie a dovoľm si tvrdiť, hoci tu nie sme dlho, že už si začíname budovať komunitu, na čom si zakladáme. Čo si myslíme, že je naše plus, je, že sme naozaj multifunkční. Dokážeme vytvoriť detskú oslavu, výzdobu na ňu, točiť cukrovú vatu, no zároveň ochotne poskytneme široký servis brunch pre firmy a vieme ponúknuť aj formu cateringu.“

Kaviareň víta okrem návštevníkov aj psíkov, štvornohý miláčik majiteľov je častým a milým hosťom. V Stelle psičkári nájdu aj rôzne pekné doplnky v podobe obojkov, šatiek, taštičiek na pamplsky a či dámskych gumičiek. Všetko ručne vyrobenej. Prevádzka tiež núka maľovanie pre deti aj dospelých či vyfarbovanie ako formu relaxu. K plánom Stelly patrí tiež knižnica.

„Sme tak troška kaviareň - bistro. Okrem kávy, koláčov si pečieme naše croissanty a máme aj naše obľúbené focaccia plnené na slano, v blízkej dobe sa chceme zamerať na brunch, čiže to môžeme nazvať celodenné raňajky alebo niečo pod zub. Priniesť niečo navyše okrem kávy a koláčov. Začiatky podnikania sú vždy ťažké, najmä keď o nás ešte veľa ľudí nevie, ale silu nám dávajú naši už získaní zákazníci s ich ohlasmi a spokojnosťou.“

Kaviareň plánuje v teplejšom období roka priniesť aj taliansku kopčekovú zmrzlinu, otvoriť terasu a aj zmeniť otváracie hodiny podľa sezóny.

Bomba barista

Trhová 34

Otváracie hodiny:

utorok – piatok: 11:00 - 17:00

sobota: 9:00 - 13:00

Kontakt:

bombabarista@bombabarista.sk

0918 534 599

kávové workshopy, obchod

poradenstvo, terasa

Bomba barista nie je klasickou kaviarňou, ale špecializovaným coffee shopom. Navštevujú ho najmä kávoví fajšmekeri, a to zďaleka nielen z Dúbravky.

„Otvorili sme 21. februára 2020, oslávili sme tak päť rokov,“ hovorí majiteľ Dušan Bombala. „Nie sme kaviareň, ale obchod s kávou, ktorý sa špecializuje na výberovú kávu a top európskych pražiarov. Môžete si však u nás aj posediť, či postáť a užiť si famózný kávový zážitok priamo na mieste. To aj vďaka špeciálnym kávovým drinkom, ktoré máme neustále v ponuke. Sú to napríklad nitro coffee, colddripy alebo naše špeciálne bombaccino.“

V prevádzke okrem výbornej kávy poskytujú aj rôzne kávové rady, nielen o nápoji samotnom, ale taktiež o príslušenstve, príprave. Bomba barista pravidelne organizuje zážitkové kávové workshopy či teambuildingy pre milovníkov kávy.

„Najťažší čas sme zažívali tesne po otvorení, keď zrovna vypukla pandémia, s ktorou nikto nerátal. Avšak, naša vytrvalosť a snaha ponúknuť maximálny kávový zážitok Dúbravčanom a každému, kto k nám zavíta, zafungovala a stále sme tu,“ vraví s úsmevom Dušan Bombala. „Nevzdali sme to, pretože sme videli zmysel v tom, čo robíme a aké služby ponúkame. Pomohla nám určite naša otvorenosť, svojský štýl a aktivity na sociálnych sieťach, ako i to, že sa o nás dozvedeli ľudia z celej Bratislavy a všetkých mestských častí, ktorí si k nám radi zájdu, hoci to nemajú zrovna najbližšie.“

Bomba barista plánuje do budúcnosti pokračovať vo svojich kávových službách a poradenstve, chce rozvíjať svoj e-shop bombabarista.sk a edukovať širokú verejnosť ohľadom výberovej kávy, organizovať cuppingy a byť tu pre každého, koho káva skutočne zaujíma.

Potulka Garden Coffee

Saratovská 6 A

Otváracie hodiny:

pondelok – piatok: 8:00 - 18:00

sobota – nedeľa: 9:00 - 18:00

Kontakt: potulkagarden@gmail.com 0910 849 015

baby friendly, pet friendly

knižný kútik, terasa

Terasa, detský kútik, police s knižkami. S tým všetkým sa spája kaviareň s názvom Potulka Garden Coffee z bočnej strany terasy polyfunkčného domu Rustica. Už názov napovedá, že „pestuje“ aj niečo iné než posedenie pri káve.

Meno kaviarne vraj vzniklo tak, že zakladatelia kaviarne hľadali vhodný názov a zadali do prekladača slovo lounge a jedným z prekladov slova lounge bola aj potulka, potulovať sa. Bolo to niečo netradičné a niečo, čo ich vystihovalo, tak z toho vznikla Potulka Garden & Coffee. V októbri prevádzka oslávi päť rokov.

„Otvorili sme v čase pandémie,“ spomína majiteľka kaviarne Betka. „Prvá účtenka bola vytlačaná 21. októbra 2020. Fungovali sme však už od leta 2020, kedy sme prebrali priestor a začali ho meniť na náš obraz. Odvtedy sa kaviareň zmenila pôsobením energií milých náhodných aj stálych hostí.“

V hlavách však mali kaviareň jej zakladatelia už dlhšie. Okrem kávy ponúka aj koláče, toasty, nealko, víno, priestor pre deti, knihomoľov i psičkárov či možné oslavy a podujatia.

„Každá kaviareň má svoje čaro, patinu a črty. Tá naša je taká NAŠA spoločná obývačka, priestor, kde sa raz rieši škola, raz pracujeme, inokedy sa preberajú vážne veci alebo oddychujeme. Jednoducho ako doma. Píšem v množnom čísle vedome. Za ten čas, čo sme tu, sme vytvorili spoločne komunitu ľudí a asi aj kreatívny priestor. Dúbravka je špecifická. Horšie dni a pandémiu sa podarilo prekonať vďaka viere a blízkym. Za čo im veľmi ďakujem.“

Do budúcnosti chce Potulka pridať do svojej ponuky viac podujatí, má ísť o čítačky či krsty kníh.

„Určite sa budeme snažiť o zachovanie a zlepšovanie dnešnej kvality v poskytovaní služieb návštevníkom,“ dodáva prevádzkarka.

Caffe Bar Pohoda

Trhová 40

Otváracie hodiny:

pondelok – nedeľa: 12:00 - 24:00

Kontakt: 02/644 635 97, fcb Caffe Bar Pohoda

pet friendly

terasa

Sledovanie športových programov

Akpremyšľate, či ísť do kaviarne alebo do baru či krčmy, už nemusíte. Caffè Bar Pohoda spája obe. Je kaviarňou a aj krčmou zároveň. Na Trhovej v priestranstve pri bytovkách funguje už od výstavby „trhových domčekov“. Prevádzka sa síce počas rokov menil interiér a aj obsluha či podoba terasy, názov a podstata však ostali.

Pohoda k baru ozaj patrí, vo vnútri vládne ozaj priateľská, domácka atmosféra. Má svoju komunitu návštevníkov, stálych hostí.

Prevádzka núka niekoľko stolov, bar, terasu, sledovanie prenosov, televízie a aj možnosť rezervovania stolov či celého priestoru, napríklad na súkromnú oslavu, podujatie. Kaviareň je otvorená sedem dní v týždni a každý deň rovnako, od 12 obeda do polnoci.

„Máme tu skvelé susedské vzťahy, ako prevádz-

ky so susedmi na Trhovej dobre vychádzame,“ hodnotila obsluha kaviarne. Priblížila, že v Caffè Bar Pohoda pripravujú klasické espresso a kávové nápoje, čaje, nealko, no čapujú aj pivo, ponúkajú víno, tvrdý alkohol či miešané nápoje. Počas dôležitých zápasov a majstrovstiev pozýva Pohoda na sledovanie športových prenosov, občas na veľkej obrazovke sledujú hostia aj vedomostné súťaže či varenie a kulinárske programy.

Do kaviarne môžu so psičkármi aj ich štvornohí miláčikovia, Pohoda má tiež najmä počas teplejších mesiacov využívanú terasu. Rekonštruovali ju počas pandémie.

Na letnú sezónu pripravuje Caffè Bar Pohoda podávať aj limonády či domáce nátierky s pečivom. Aktuálne tu k nápojom núka napríklad nakladaný syr či drobné pochutiny. Prevádzka často pozýva hostí na rôzne svoje akcie, zľavy.

Pripravila: Lucia Marcinátová

Čitateľská súťaž Vráťme knihy do škôl motivuje deti čítať, ale aj písať

Trinásty ročník súťaže štartuje

Vráťme knihy do škôl je obľúbená čitateľská súťaž, ktorá už dávno presiahla hranice bratislavského regiónu. Svojich priaznivcov má po celom Slovensku. Určená je pre materské, základné a stredné školy. Organizátorom je Bratislavský samosprávny kraj (BSK) spolu s ostatnými župami.

„V dnešnej uponáhľanej dobe sme neustále obklopení obrazovkami – počítačmi alebo mobilmi. Informácie sa na nás valia zo všetkých strán, no často sú povrchné a chaotické. Knihy sú oproti tomu jedinečné – ponúkajú hlboké sústredenie, rozvíjajú slovnú zásobu, fantáziu a kritické myslenie. V knihách nájdeme množstvo odpovedí a medzi ich stránkami čaká čitateľa nejedno skvelé dobrodružstvo. Navyše, ich vôňa a samotný dotyk papiera vytvárajú jedinečný zážitok, ktorý digitálny svet nenahradí. A to je hlavný dôvod, prečo sme sa rozhodli podporiť túto jedinečnú čitateľskú súťaž,“ povedal predseda BSK Juraj Droba.

Trinásty ročník súťaže oficiálne štartuje 21. 2. 2025. A je už na konkrétnom čitateľovi koľko kníh si vyberie. Dôležité je čítať. Princíp je jednoduchý. Z ľubovoľnej prečítanej knihy treba napísať krátky text v rozsahu maximálne dve strany. Čitateľ má objasniť, prečo si vybral práve túto knihu a čo mu dielo prinieslo. Škôlkari nakreslia obrázok s pomocou učiteľa či rodiča. Žiaci prvého stupňa základných škôl môžu poslať buď text, obrázok alebo oboje. Z doručených príspevkov sa víťazi pre jednotlivé kategórie určujú žrebovaním. Uzávierka čitateľskej súťaže je 15.4.2025.

Súčasťou súťaže Vráťme knihy do škôl je aj kategória zameraná na autorské písanie poviedok. Gestorom je spolok autorov zo združenia Spisopriatelja. Poviedky sa vyhodnocujú každý mesiac, vždy na vopred vypísanú tému. Maximálny rozsah je 10.000 znakov.

V hre je množstvo zaujímavých cien. Ocenená bude aj najaktívnejšia škola ako aj Knižní anjeli, ktorí vedú deti a mládež k literatúre. Na túto cenu navrhujú žiaci knihovníka, učiteľa slovenského jazyka či vychovávateľa, ktorý u žiakov podporuje záujem o čítanie.

Súťaž organizuje Bratislavský samosprávny kraj v spolupráci s Malokarpatskou knižnicou, občianskym združením Učenie s úsmevom, Spisopriatelja ako aj ďalšími samosprávnymi krajinami na Slovensku. Viac informácií o projekte nájdete na webe www.vratmeknihydoskol.sk.

Bratislavský samosprávny kraj obnoví ďalší park aj vrátane vodných tokov

Obnova kaštieľskeho parku v Stupave sa začína už čoskoro

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) pokračuje v obnove národných a kultúrnych pamiatok, a to nielen budov, ale aj historických parkov. Po úspešnej rekonštrukcii historickej záhrady pri kaštieli v Modre sa púšťa aj do revitalizácie Kaštieľskeho parku v Stupave. Župa v stredu 5.2.2025 odovzdala kľúče od parku zhotoviteľovi, ktorý vďaka komplexnej revitalizácii získa späť zašlú krásu i slávu. Projekt reflektuje výzvy meniacej sa klímy.

„Parky sú dôležitými rekreačnými miestami a vyhľadávanými destináciami nielen pre miestnych, ale aj pre návštevníkov z prihraničných regiónov. No v dôsledku klimatických zmien a rastúcej urbanizácie čelíme novým výzvam. Revitalizáciou Kaštieľskeho parku v Stupave chceme vytvoriť atraktívne prostredie na oddych, ktoré zároveň ponúkne prirodzený tieň a ochladenie počas horúcich dní. Obnovu budeme realizovať v súlade s požiadavkami pamiatkovej ochrany, s dôrazom na zachovanie prírodno-krajinárskeho charakteru z 18. storočia,“ uviedol predseda BSK Juraj Droba.

Kaštieľsky park v Stupave je jedinečné miesto, v ktorom však už cítiť zub času. Niektoré stromy ohrozujú návštevníkov parku z dôvodu ich nevyhovujúceho zdravotného stavu. Chýba tu aj doplnková infraštruktúra, ako napríklad verejné osvetlenie, kamerový systém, voľnočasové a športové prvky. Park zároveň nezodpovedá ani požiadavkám adaptácie na zmenu klímy,

predovšetkým v prípade nárastu vín horúčav a sucha. Preto sa BSK púšťa do komplexnej revitalizácie, ktorá bude zahŕňať obnovu zelene, vodných prvkov, komunikácií či architektúry.

Vegetačné prvky

V rámci obnovy kladie Bratislavská župa dôraz na vyčistenie prehustených okrajov parku od nepôvodných drevín, pričom ponechá hodnotné a perspektívne dreviny. Tie doplnia historicky pôvodné dreviny. Z hľadiska obnovy historickej kompozície vegetácie sa obnovia priehľady a podhľady na kaštieľ a vodnú plochu, tiež priebežné pohľady z hlavnej komunikačnej trasy a pohľady na iné významné prvky v parku. Súčasťou obnovy pôvodnej kompozície je odstránenie nepôvodných drevín z ostrovčeka.

Architektonicko-historický výskum preukázal existenciu barokovej pravidelnej úpravy pred vstupom do kaštieľa v priekope. Cieľom obnovy je rekonštrukcia tejto pravidelnej úpravy pozostávajúcej z dvoch identických parterov po oboch stranách mostíka. Partery majú krížovú dispozíciu v strede s fontánami, polia parteru sú lemované nízkymi živými plotmi a doplnené o tvarované dreviny. Poloha fontán bude overená archeologickým výskumom. Významným ekostabilizačným prvkom je existujúci biotop mokradného spoločenstva v strednej časti parku. Návrh sa zameriava na ochranu a rozvoj tohto spoločenstva, čím sa zvýši biodiverzita územia parku.

Vodné toky a plochy

Návrh obnovy ráta so zachovaním a obnovou celého systému vodných prvkov. Pozostáva z vyčistenia jazera a spevnenia jeho brehov, vrátane obnovy brehov ostrovčeka a rekonštrukcie domčeka pre labute na ostrove. Vodné toky v parku budú vyčistené a podľa potreby sa spevnia brehy z kameňa. Obnovený bude aj vodopád s dôrazom na prírodno-krajinársky charakter a bude citlivo zakomponovaný do prostredia.

Komunikácie

V prípade komunikácií príde k zmene trasovania, konštrukcie a povrchovej úpravy. Návrh obnovy trasovania vychádza z historickej podoby parku z roku 1896. Prispôbený však bude súčasným potrebám a využitiu parku. Povrch bude prevažne mlatový, priepustný. V okolí kaštieľa bude z prevádzkových dôvodov navrhovaný povrch komunikácií z kamennej dlažby. No-vinkou bude drevený interaktívny chodník cez biotop existujúcej mokrade.

Architektúra

Obnovou prejdú aj architektonické prvky. Drevené mostíky, ktoré sú aktuálne v nevyhovujúcom technickom stave, si vyžadujú úplnú obnovu, pričom ich architektonické prevedenie sa citlivo zakomponuje do prírodno-krajinárskeho prevedenia parku. Betónové mostíky sa zastabilizujú a obnovia na základe historických podkladov. Novým prvkom bude lapidárium nachádzajúce sa neďaleko vodopádu na vyvýšenom mieste, kde budú zoskupené zachované zvyšky rôznych kamenných prvkov z parku. Bude mať aj náučný charakter, spojený s históriou parku. Celkový parkový mobiliár bude tvarovo a materiálovo nenápadný s dôrazom na súčasné využitie. Rekonštruované bude aj osvetlenie a doplnený kamerový systém.

Celkové náklady na revitalizácie parku sa pohybujú na úrovni 1,5 milióna eur a revitalizácia by mala trvať 18 mesiacov.

Komplexná obnova parku v Stupave sa realizuje cez projekt ParksFit4Future - zelená budúcnosť parkov, ktorá reaguje na rastúci tlak na verejné priestranstvá v súvislosti so zmenou klímy, urbanizáciou a vysokou návštevnosťou parkov. Projekt je súčasťou programu Interreg VI-A Slovenská republika - Rakúsko 2021-2027 a jeho cieľom je podporiť udržateľný rozvoj kultúry a cestovného ruchu v cezhraničnom regióne. V Stupave sa zameria na zachovanie historického charakteru parku, ktorý však bude prispôbený moderným požiadavkám na udržateľnú zeleň, rekreačné aktivity a adaptáciu na klimatické zmeny.

Projekt realizuje Bratislavský samosprávny kraj ako vedúci partner v spolupráci s HBLFA Gartenbau u. Österr. Bundesgärten, Malokarpatským osvetovým strediskom v Modre a Schlosspark Eisenstadt Erhaltungs GmbH. Revitalizáciu parku bude BSK realizovať v súlade s platnými strategickými dokumentami BSK ako sú Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, Územný plán regiónu, Adaptačný plán BSK na zmenu klímy a Katalóg adaptačných opatrení BSK na negatívne dôsledky zmeny klímy.

Citát:

„Revitalizácia Kaštieľskeho parku v Stupave je dôležitou investíciou do ochrany kultúrneho dedičstva a zlepšenia kvality života obyvateľov. Park bude zelené, moderné, udržateľné a bezpečné miesto pre oddych aj kultúrne podujatia. Tento projekt prispeje k posilneniu kultúrneho a ekologického povedomia a bude tiež inšpiráciou pre podobné historické parky v regióne,“

predseda BSK Juraj Droba.

Víkend plný zábavy s Playmobil®

Príďte sa vyšantiť spolu s nami do Bory Mall. Počas víkendu vás čaká niekoľko zaujímavých atrakcií, ktoré budú stáť za to. Začíname v sobotu od 9.00 do 19.00 a taktiež v nedeľu od 9.00 do 19.00 v centrálnej zóne v pasáži. Vstupné je zadarmo.

Čaká vás fyzika, chémia, biológia, história, výtvarná, telesná výchova, no nájde sa tu aj obľúbená družina.

Pod mikroskopom objavíte záhady vedy, zoznámite sa s kostrou človeka alebo ľudským okom. Svoje vedomosti si otestujete v kvíze. Vyskúšať si budete môcť virtuálne okuliare, lákadlom bude 3D pero. Deti sa vyšantia na interaktívnej obrazovke, kde si vyfarbia obrázky. Na telocviku ich potrápi lezecká stena, basketbalový kôš či trikové dosky. A čo by to bolo za zábavu bez minikina.

Veľkou zaujímavosťou bude chemicko-fyzikálna šou. Budete ju môcť zažiť až 4-krát počas soboty aj nedele: 11.00, 13.00, 15.00, 17.00.

Uvidíte:

- Trik s pohármi miznúca voda
- Horiaca ruka
- Výroba magnetického slizu
- Jódové hodiny
- Vodíkový balón (výbuch)
- Toroidný vír

Viac na borymall.sk

[Tipy z dúbravskej knižnice](#)

Ako vypátrať vombaty či všetky klamstvá?

Keďže tu máme mesiac knihy, zavítali sme v miestnej knižnici na oddelenie pre deti a mládež. S učením čitateľských návykov a aj chodením do knižnice treba totiž začať čím skôr, najlepšie hneď spolu s učením sa chodiť. Vybrali sme z troch noviniek v ponuke oddelenia, niečo napísané, poučné i zábavné.

[KATARINA MAZETTI - Karlssonovci - Záhada s vombatmi](#)

Vombat medveďovitý je nielen nevšedné austrálske zvieratko, ktoré má hranatú stolicu, ale aj motív dobrodružného príbehu kamarátov počas veľkonočných prázdnin. Teta malých detektívov totiž plánuje na svojom pozemku založiť malú zoológickú záhradu s týmito zvieratami. V ich blízkosti sa však začne objavovať nebezpečný gang. Ako to dopadne nielen s vačkami?

CARRILLO NEREIDA, MONTT ALBERTO - Koniec klamstvám

Čosú fake news alebo falošné správy? Kto sú tí, ktorí ich tvoria? A o čo im ide? Nielen na tieto otázky dá odpoveď aktuálne veľmi dôležitá knižka s názvom Koniec klamstvám. Okrem obsahu zaujme publikácia aj sviežou grafikou, kresbami. Správne overovať informácie v dnešnom svete je viac než nevyhnutné a s touto knižkou to môže byť aj zábavné. Podstatné čítanie nielen pre deti.

ADAM ALLSUCH BOARDMAN - Ilustrované dejiny filmu

Naozaj krásna, pútavá a poučná. Taká je knižka, ktorá odhalí, čo bolo pred tým než kamery, filmové kulisy či Hollywood. Nevšedný sprievodca dejinami filmovej tvorby s úžasnými ilustráciami Adama Allsucha Boardmana prevedie čitateľov od vynálezu filmovej kamery až po návrh kulís a kostýmov. Dielo, v ktorom je ozaj na čo sa pozerať pre tínedžerov i dospelých.

Lucia Marcinátová

Uši vedia poriadne potrápiť

Liečivé bylinky a recepty z nich boli známe vo všetkých kultúrach od staroveku až po súčasnosť. Využívali ich liečitelia, šamani, vedmy, ale aj obyčajní ľudia, ktorí sa ich naučili používať od svojich predkov. Dnes sa veľa ľudí navracia k starým receptom z bylín, ktoré si aj mnohokrát sami nazbierajú a sušia. Aktuálne zavítame na ORL, pozrieme sa na uši, nos a krk.

Bolesti uší, nosa a krku – na bolesti ucha sa v ľudovom liečiteľstve používala cibuľa, cesnak a nechtíková tinktúra. Stredne veľkú cibuľu pokrájame nadrobno a ľahko podusíme na olivovom oleji. Potom ju dáme do vreckovky a zaviažeme. Priložíme na ucho a prekryjeme čiapkou alebo obvazom. Necháme pôsobiť aj niekoľko hodín, u detí 1 - 2 hodiny.

Ušné kvapky – prelisujeme 1 hlávku cesnaku a rozmiešame v malom množstve olivového oleja. Necháme hodinu macerovať. Potom vytlačíme a prefiltrujeme. Kvapkáme do ucha 2 - 3 kvapky denne. Na noc vložíme do ucha namočený kúsok tampónu. Na naparovanie ucha sa používal majorán alebo pamajorán – 4 lyžice majoránu sa povarili v pol litra vody a naparovalo sa ucho. Po ukončení procedúry sa nakvapkajú 2 kvapky mäťového oleja.

Zápal prínosových dutín – pripravíme zmes na inhaláciu z rovnakých dielov mäty, ružmančeka, prvosenky a semena ľanu. Niekoľkokrát denne inhalujeme. Univerzálnymi bylinami v ľudovom liečiteľstve boli repík a šalvia. Repík môžeme nájsť aj na slnečných lúčkach Záhoria a Dúbravky. Zo širokých možností jeho využitia sú v prvom rade jeho upokojujúce účinky na celú tráviacu sústavu. Zvonku slúži na rany, unavené oči aj ako kloktadlo na hrdlo a hlasivky.

Šalvia lekárska – patrí do čeľade hluchavkovitých. Zbierajú sa listy, ktoré sa môžu použiť čerstvé alebo sa usušia a rozdrví. Nálev z listov má širokospektrálne účinky – proti depresii, reumatizmu, anémii, menštruačných ťažkostiach, kašli a nachladnutí. Odvar sa môže použiť aj ako kloktadlo, alebo obklad.

Kloktadlo na zápal hrdla a hlasiviek – rovnaké diely vňate šalvie a dubovej kôry. Štyri lyžice zmesi necháme 12 hodín macerovať v pol litra vody. Potom krátko povaríme a necháme prikryté vychladnúť. Vlažným odvarom kloktáme niekoľkokrát za deň.

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Na dva rôzne spôsoby

Dva rôzne recepty z rovnakého mäsa a s tou istou tepelnou úpravou. Šéfkuchár a Dúbravčan VOJTO ARTZ dnes siahol po teľacom mäse. Ponúka ho s listovým šalátom, avokádom a aj ako taliansky recept Vitello tonnato s tuniakovou omáčkou.

Listový šalát s teľacím mäsom, avokádom, red'kovkou, cícerom a chimichurri pestom

Počet porcií: 10

Obtiažnosť: *

Čas prípravy: 90 min

Čo potrebujeme:

1 kg teľacie karé polené

30 ml olivový olej extra virgin

10 g soľ

2 g čierne korenie celé (čerstvo namleté)

60 g maslo prepustené/ ghí

5 g tymian čerstvý

20 g cesnak čistený

Šalát:

- 400 g šalát rezaný mix
- 100 g rukola praná čerstvá
- 50 g mikro bylinky reďkovka
- 10 ks reďkovka s vňaťou čerstvá
- 2 ks avokádo ready to eat
- 400 g cícer v náleve
- 100 g Grana Padano lupienky chlad.

Chimichurri pesto:

- 1 ks cibuľa červená
- 3 ks cesnak lúpaný
- 60 g petržlen hladkolistý čerstvý
- 60 g koriander čerstvý
- 20 g paprika chilli červená čerstvá
- 1 čl chilli vločky/ drvené sušené
- 100 ml olivový olej extra virgin
- 30 ml vínny ocot červený
- 1 ks citrón na šťavu
- 50 g Grana Padano lupienky
- 40 g píniové orechy
- 1 pl med kvetový
- 1 g korenie čierne celé (čerstvo namleté)

Doplňky:

20 plátkov prosciutta

5 ks tortilla placky

Postup prípravy:

Mäso:

1. Karé necháme odpočívať pri izbovej teplote aspoň 30 – 60 minút pred tepelnou úpravou.
2. Opracujeme a prípadne začistíme. Drezírujeme / zviažeme pomocou špagátika.
3. Potrieme olejom , osolíme a okoreníme.
4. Opekáme zo všetkých strán.
5. Pridáme maslo, cesnak a tymian. Opekáme a prelievame horúcim maslom.
6. Preložíme na pekáč a necháme pomaličky piecť v rúre na 90°C, ideálne aj na ihle 52 - 54°C. To by malo trvať cca 60 - 90 minút podľa veľkosti mäsa.
7. Mäso vyberieme a zabalíme do alobalu. Necháme odpočívať asi 10 - 15 minút.
8. Krájame na plátky, podobne ako roastbeaf.

Chimichurri pesto:

1. Píniové oriešky restujeme dozlatista.
2. Do mixéra pridáme všetky suroviny na pesto: cesnak, petržlenovú vňať, koriander, čili, pínie a parmezán.
3. Pomaly prilievame olivový olej a mixujeme na požadovanú konzistenciu.
4. Ochutíme citrónovou šťavou, červeným vinným octom a prípadne medom.

Šalát:

1. Avokádo nakrájame na výseče. Pokvapkáme citrónom.
2. Redkovku nakrájame na plátky. Cícer scedíme.
3. Trhaný šalát, rukolu a bylinky premiešame.

4. Ochutíme pestom chimichurri.

Doplňky:

1. Plátky prosciutta poukladáme na plech s papierom na pečenie. Tortillu rozkrájame na trojuholníky a potrieme olejom.

2. Pečieme v rúre na 180 °C asi 12 - 15 minút.

Vitello tonnato – teľacie karé, tuniaková espum, tapenáda, vyprážené kapary

Počet porcií: 10

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 90 min

Čo potrebujeme:

1 kg teľacie karé polené

30 ml olivový olej extra virgin

10 g soľ

2 g čierne korenie celé (čerstvo namleté)

60 g maslo prepustené/ ghí

5 g tymian čerstvý

20 g cesnak čistený lúpaný chlad.

Tuniaková omáčka / espuma:

200 g tuniak v oleji kúsky

30 g horčica dijonská

5 ks ančovičky v slnečnicovom oleji kúsky (filetky)

1 pl kapary v náleve

200 g majonéza chlad.

100 ml olivový olej EV

30 ml vínny ocot biely

5 g soľ

2 g korenie čierne celé (čerstvo namleté)

1 ks citrón na šťavu

Tapenáda:

100 g ančovičky v slnečnicovom oleji

100 g kapary v náleve

100 ml olivový olej extra virgin

30 ml vínny ocot biely

70 g horčica hrubozrnná

Kapary vyprážené:

100 g kapary v náleve

250 ml fritovací olej

Doplňky /servis:

10 g pažítka čerstvá

5 g jedlé kvety mix.

1 ks citrón na kôru

30 g trebuľka čerstvá

50 g mikrobylinky redkovka

10 ks reďkovka s vňaťou čerstvá

Postup prípravy:

Mäso:

1. Teľacie karé necháme odpočívať pri izbovej teplote aspoň 30 – 60 minút pred tepelnou úpravou.
2. Opracujeme a prípadne začistíme. Drezírujeme/ zviažeme pomocou špagátika.
3. Potrieme olejom, osolíme a okoreníme.
4. Opekáme na dobre rozpálenej panvici zo všetkých strán.
5. Pridáme maslo, cesnak a tymian. Opekáme a prelievame horúcim maslom.
6. Preložíme na pekáč a necháme pomaličky piecť v rúre na 90°C a ideálne aj na ihle 52 - 54°C. To by malo trvať približne 60 - 90 minút podľa veľkosti mäsa.
7. Mäso vyberieme a zabalíme do alobalu. Necháme odpočívať zhruba 10 - 15 minút.
8. Krájame na tenké plátky, podobne ako roastbeaf.

Tuniaková omáčka/espuma:

1. Tuniaka, kapary a sardely scedíme.
2. Do mixéra pridáme tuniaka, kapary, sardely a citrónovú šťavu (biely vinný ocot). Dôkladne premixujeme.
3. Pridáme horčicu a majonézu. Podľa potreby dochutíme ešte citrónovou šťavou a korením.
4. Ak chceme mať omáčku ako espumu, tak ju dôkladne prepasírujeme cez jemné sitko a naplníme do ISI (šľahačkovej) fľaše. Pridáme bombičku a dôkladne pretrepeme. Dáme dobre vychladiť.

Tapenáda:

1. Sardelky a kapary nasekáme nadrobno.
2. Pridáme olivový olej, hrubozrnnú horčicu a dochutíme octom alebo citrónovou šťavou.

Vyprážené kapary:

1. Kapary osušíme a vyprážame v horúcom oleji na 170°C cca 45 sekúnd.
2. Osušíme v papierovom obrúsku.

Spoločenské podujatie spojilo tanec, dobré jedlo a stretnutia

Dúbravčania sa bavili na fašiangovom ples

Prvá februárová sobota 1. februára bola v Dúbravke slávnostná, plesová. Už tradičný a medzi obyvateľmi obľúbený Dúbravský fašiangový ples v dome kultúry písal svoj ďalší ročník a opäť bol najmä o tanci, hudbe, dobrom jedle, zábave, no aj o stretnutiach s priateľmi, susedmi.

Fašiangy alebo aj fašiang, fašianok či masoput sú obdobím od Troch kráľov až do polnoci pred Popolcovou stredou. Potom nasleduje 40-dňový pôst až do Veľkého piatku. Je to obdobie medzi zimou a jarou a takisto čas karnevalov, zábav, plesov.

V Dúbravke je počas tohto obdobia už tradíciou Dúbravský fašiangový ples. V sobotu 1. februára sa tak kultúrny dom ponoril do sviatočnej nálady. Plesových hostí víтали pred vstupom do slávnostne vyzdobenej modrej sály starosta Martin Zaťovič s manželkou a mestskou poslankyňou Zdenkou Zaťovičovou, ktorí aj večer otvorili. Programom sprevádzala moderátorka, herečka a tanečnica Katarína Ivanková, ktorá svojou energiou a charizmou dodala večeru špeciálnu iskru. O tradície, hudbu a farebnosť sa postarali malí veľkí tanečníci Detského folklórneho súboru Klnka, eleganciu a spoločenské tance priniesol na parket TK Danube, ktorý sa venuje tancu a tanečnému súťažnému športu, ale aj integrácii detí, mládeže i dospelých s rôznym druhom postihnutia. S dobrou náladou nakazilo hostí trio Sence s ich nezameniteľným programom a STARMANIA original s tradičnou, hviezdnu šou. Nechýbal ani DJ Luky, ktorý hral prítomným až do skorého rána.

Bohatá tombola priniesla zaujímavé ceny a perfektná nálada sa niesla celým večerom.

(ds, lum)

Foto: Katarína Kissová

Fašiangy alebo aj fašiang, fašianok či masoput sú obdobím od Troch kráľov až do polnoci pred Popolcovou stredou. Potom nasleduje 40-dňový pôst až do Veľkého piatku. Je to obdobie medzi zimou a jarou a takisto čas karnevalov, zábav, plesov.

V Dúbravke je počas tohto obdobia už tradíciou Dúbravský fašiangový ples. V sobotu 1. februára sa tak kultúrny dom ponoril do sviatočnej nálady. Plesových hostí víтали pred vstupom do slávnostne vyzdobenej modrej sály starosta Martin Zaťovič s manželkou a mestskou poslankyňou Zdenkou Zaťovičovou, ktorí aj večer otvorili. Programom sprevádzala moderátorka,

herečka a tanečnica Katarína Ivanková, ktorá svojou energiou a charizmou dodala večeru špeciálnu iskru. O tradície, hudbu a farebnosť sa postarali malí veľkí tanečníci Detského folklórneho súboru Klnka, eleganciu a spoločenské tance priniesol na parket TK Danube, ktorý sa venuje tancu a tanečnému súťažnému športu, ale aj integrácii detí, mládeže i dospelých s rôznym druhom postihnutia. S dobrou náladou nakazilo hostí trio Sence s ich nezameniteľným programom a STARMANIA original s tradičnou, hviezdnu šou. Nechýbal ani DJ Luky, ktorý hral prítomným až do skorého rána.

Bohatá tombola priniesla zaujímavé ceny a perfektná nálada sa niesla celým večerom.

(ds, lum)

Foto: Katarína Kissová

Víťazom finále vedomostného kvízu sú žiaci ZŠ Pri kríži

Vedecké hlavičky na scéne

Dvanásť tímov základných škôl si v rámci Dúbravskej 4ka Ligy zmeralo sily vo všeobecných znalostiach, pričom po prvý raz sme využili švajčiarsky systém. Súperi sa stretávali podľa dosiahnutých výsledkov, čo prinieslo napínavé súboje až do poslednej otázky.

Druhý ročník Dúbravskej 4ka Ligy pokračoval v januári finálovým kolom vedomostného kvízu. Premiérovo zavítali žiaci a organizátori do lamačského kina na Malokarpatskom námestí, kde si zmerali v kvízovaní svoje všeobecné znalosti. Každá zúčastnená škola Dúbravskej 4ka Ligy postavila dva tímy s piatimi žiakmi. V družstve boli zastúpení žiaci každého ročníka druhého stupňa. Dokopy súťažilo 12 tímov.

Každý tím súťažil štyrikrát a celkovo teda hostilo kino Lamač 24 vedomostných súbojov. Najviac sa darilo žiakom tímu zo Základnej školy Pri kríži, ktorí nenašli premožiteľa v ani jednom zo štyroch zápasov. Treba však povedať, že posledný zápas, ktorý odohrali proti žiakom z tímu Nejedlého 2, vyhrali poslednou otázkou v pomere 9:8. Rýchle ruky a bystré hlavy ukázali aj žiaci zo Základnej školy Sokolíkova, ktorí obsadili 2. miesto. Na treťom mieste sa umiestnil tím z Beňovského. Jediná remíza sa zrodila práve medzi žiakmi Beňovského a lamačskej školy na Malokarpatskom námestí.

(red)

Kto zvíťazil?

1. miesto – tím ZŠ Pri kríži 2
2. miesto – tím ZŠ Sokolíkova 1
3. miesto – tím ZŠ Beňovského 1

Starú Bratislavu pripomenuli fotky

Najstaršie denné centrum v Dúbravke, čiže Denné centrum 1, ktoré funguje v budove Dúbravského múzea na ulici Pod záhradami, začalo aj tento rok s podujatiami. Samospráva centra zorganizovala už tretie kolo komornej akcie premietania a komentovania fotografií starej Bratislavy. Ľubica Vilémová, ktorá prezentáciu pripravuje, predstavila vôbec prvé fotografie Bratislavy, ktoré vznikli krátko po rakúsko-uhorskom vyrovnaní. Dunaj bol vtedy ešte bez Mosta Františka Jozefa, Vydrica a Zukermandel boli pred požiarom a Bratislavský hrad už po požiari. Rozoberali sme množstvo čiernobielych fotografií a historických súvislostí súvisiacich s nasnímanými objektmi - okolie Bratislavy, nábregie z pravej a ľavej strany Dunaja, ulice v centre mesta ako aj kolónie, Viedenskú električku, korunovačný pahorok so súsoším Márie Terézie a mnoho ďalších historických objektov.

Peter Juračič

Príchod jari - Vesny, korbáč ako symbol sily, vajcia symbol plodnosti

Prinášanie „letečka“ a veľkonočné prípravy

Veľká noc je nielen oslavou zmŕtvychvstania Ježiša Krista, ale i začiatku jari. S vítaním príchodu Vesny boli späté aj ďalšie zvyky, ktoré mali zabezpečiť dobrú úrodu. Termín sviatku nie je pevne stanovený, nakoľko súvisí so splnom mesiaca. Slávi sa v prvú nedeľu po prvom splne, teda po jarnej rovnodennosti.

Príchod jari a želanie rýchleho rastu vegetácie symbolizovalo v Dúbravke prinášanie „letečka“ na „Kvetní nedzelu“ - dva týždne pred Veľkou nocou. Dievčatá ozdobili mladé zelené halúzky pozlátkami, vyfúknutými vajíčkami a papierovými ružičkami. S nimi potom prichádzali do dvorov a spievali: „Uš sa hory zeleňajú, nové leto máme a Vám páni hospodári, pječne zaspívame.“ Za odmenu dostávali peniaze alebo do košíka maľované vajíčka.

Veľkonočný týždeň bol obdobím veľkého upratovania a príprav na jarne sviatky. Na Zelený štvrtok sa v kostoloch zviazali zvony a nezvonili až do soboty. Na Veľký piatok zachovávali ľudia prísny pôst. V Dúbravke zvykli jesť fazuľovú polievku, podfizol z bobice alebo zeleninové prívarky. Na veľkonočnú nedeľu prichádzali do kostola gazdiné s košíkmi jedla, aby si ich nechali posvätiť. Z posvätených jedál musel každý odjesť, pretože sa verilo, že majú zvláštny účinok.

V Dúbravke sa na Veľkonočný pondelok tešili hlavne mladí. Chlapci chodili k príbuzným s korbáčmi. Tie si ručne pletli z vrbového prútia. Korbáč sa považoval za symbol jarnej prírody. Jeho dotyk vraj prinášal omladenie, silu a krásu. Šibali dievčatá, ktoré ich potom odmenili vajíčkami, šunkou, pálenkou neskôr aj peniazmi. Šibanie však bolo aj akýmsi prejavom náklonnosti. Dievčatá odmeňovali chlapcov farebnými stužkami, ktoré sa viazali na korbáč. Vajíčka sa farbili dostupnými prírodnými farbami, na červené používali šupky s červenej cibule. Modrý a fialový odtieň vytvorili pomocou bazy, čučoriedok, ale aj červeného vína. Na hnedú použili kávový odvar.

Od konca fašiangov do Veľkej noci trval pôst, ktorý bol charakteristický tým, že sa celých sedem týždňov nejedlo mäso, nemastilo masťou, len roztopeným maslom. V Dúbravke boli hlavným pokrmom obilninové jedlá, mliečne polievky, prívarky zo strukovín, kapusty, zemiaky pečené na sucho a rastlinný olej. Na Veľký piatok sa jedli makové dolky alebo rezance. Nechýbali ani kyslé ryby. Veľkonočnou nedeľou sa pôst končil. V tento deň sa posväcovali jedlá, ktorými sa potom ľudia hostili po príchode z kostola.

V jarnom období sa dedinčania pripravovali na jarné poľnohospodárske práce. Na Jozefa (19. marca) sa obnovovali a opravovali ploty a medze. V Dúbravke na Juraja chodil na polia richtár, aby dal opraviť hranice chotára. S povestou o strigách bol na Juraja v Dúbravke praktizovaný zvyk dávať pred dvere maštalí šípkové konáre trnia, aby sa ochránil dobytok. K tomu dňu sa vzťahovala pranostika: „Jak dúho žabí pred Ďurom krkajú, sú po Ďure cicho, teda ako dlho je pred Jurajom pekne, tak dlho je potom škaredo.“

Na Marka, čiže 25. apríla, chodili Dúbravčania s farárom do poľa posviacať oziminy. Každý si zo svojho poľa utrhol pár obilných stebiel a podľa ich hrúbky vedel určiť, aká bude úroda. Po Veľkej noci nadišiel čas na jarné práce. Bol čas vyjsť do polí, na role....

[AZ-pneu Vertikal s rovnakou trasou](#)

Na Kobylu už tretí rok

Pripravte si nohy a pľúca, nastavte myseľ, vyťahnite trailovú obuv! V sobotu 24. mája sa stretneme v Dúbravke na AZ-pneu Vertikal.

Občianske združenie Beh si ty v spolupráci s mestskou časťou usporiada už tretí ročník behu na vrchol Devínskej Kobily. Štart a cieľ budú tradične na ulici Pod záhradami (za Kostolom Duchu Svätého), na trať hlavných pretekov sa účastníci vydajú o 11.00 h, štart behu na 5 km okruhu Peťka bude o 11.20 h. Ešte pred tým sa zadýchajú deti v piatich vekových kategóriách.

Desaťkilometrová trasa hlavných pretekov zostáva nezmenená. Už pred premiérovou edíciou ju zostavil triatlonista, Dúbravčan a ambasádor podujatia Richard Varga. Zaradil do nej aj stúpanie po Plachého s tradičnou prémieou na jeho vrchole. Najrýchlejší bežec na méte 800 m od štartu získa súbor pneumatík od generálneho partnera AZ-pneu. S prázdnyimi rukami neodídu ani celkoví víťazi, na najlepšieho muža a ženu čaká prémia 200 eur, víťazi na 5 km získajú po 100 eur. Vyhrajú však všetci, ktorí dobehnú do cieľa – dostanú pamätnú medailu a možnosť vytlačiť si diplom. Každý účastník navyše získa zľavu na produkty AZ-pneu a chýbať nebude ani tombola s hlavnou cenou – súborom pneumatík.

Registrovať sa dá online a aj na mieste. Z každého zaplateného štartovného poputuje 5 eur občianskemu združeniu Psi na život, ktoré sa venuje výchove a výcviku vodiacich psov pre nevidiacich.

Novinkou je predstavovanie športových klubov a organizácií v Dúbravke, prihlasovať sa môžu na referát športu - radek.satka@dubravka.sk

Juraj Marcinát

Máme cez štyristo hráčov

Pozimnej prestávke sa rozbiehajú futbalové súťaže. Nebudú v nich chýbať ani žiacke či dorastenecké mužstvá. V tomto čísle sme sa porozprávali s JURAJOM GAŽIM, športovým riaditeľom mládeže FK Dúbravka. V budúcom čísle priblížime druhý futbalový klub v mestskej časti - FKP Bratislava.

Ako a kde prebiehala príprava na odvetnú časť FK Dúbravka?

So zimnou prípravou pre všetky kategórie sme začali 8. januára. Naši najmenší, tj. U5 – U9 trénujú už od novembra v telocvičniach a nebolo tomu inak ani po novom roku. Staršie družstvá U10 – U19 sa pripravujú na odvetnú časť na našom ihrisku s umelou trávou, keďže v klube momentálne evidujeme cez 400 detí a naším hlavným cieľom je neustále napredovať a vytvárať tie najlepšie podmienky pre našich hráčov. Od marca, keď sa vrátíme z telocviční, bude teda opäť prebiehať tréningový proces aj na ihrisku SPŠE Karola Adlera. Počas víkendov máme na programe prípravné zápasy, medzi ktorými sú aj konfrontácie s ligovými súpermi.

Koľko má klub momentálne žiakov, dorastencov, členov v prípravke a koľko trénerov?

Pred rokom sme hovorili, že sme mali v tej dobe pravdepodobne najviac členov v novodobej ére, ale opäť sme sa prekonali. Celkovo teraz máme cez 400 hráčov, rozdelených do 20 kategórií a toto číslo, hlavne vďaka 32 trénerom a skvelému zázemiu, ktoré máme k dispozícii, ďalej rastie.

Aké ciele má klub FK Dúbravka v tejto sezóne a do budúcich rokov? Od ktorého mužstva očakávate najlepšie umiestnenie a prečo?

Ten najhlavnejší, dlhodobý a stály cieľ sa nemení, a to je naďalej dávať možnosť všetkým deťom, ktoré majú záujem hrať futbal, zdokonaľovať sa v ňom a zlepšovať ich nielen po tej športovej stránke, ale aj osobnostnej. A ako som už spomínal viackrát, naše dlhodobé plány sú hrať tie najvyššie možné mládežnícke súťaže. Pre túto sezónu od prípraviek a mladších žiakov neočakávame nič iné, iba individuálny rozvoj hráča a radosť z hry. Naša U15 v najvyššej regionálnej súťaži nám naďalej robí dobré meno umiestnením vo vrchnej polovici tabuľky. Pre dorastenecké kategórie máme dva ciele. Pre mladší dorast U17 je to obhajoba majstrovského titulu, pre kategóriu U19 máme cieľ dlhodobý, ktorý sme si vytýčili už dávnejšie, ale ideme od zápasu k zápasu a uvidíme na konci sezóny, či sa nám ho podarí splniť už v predstihu. Mojm snom je vrátiť do Dúbravky aj mužský futbal, ale táto myšlienka je zatiaľ len vo hviezdach. V klube si uvedomujeme, čo všetko je s tým spojené a bez podpory z vonka to bude veľmi ťažké zrealizovať.

Dá sa k vám do klubu pridať počas celého roka?

Nábor prebieha počas celého roka vždy v čase tréningov. Členom a hráčom sa môže stať každý, kto má chuť športovať a je narodený v rokoch 2006 – 2020. V prípade záujmu alebo otázok nás neváhajte kontaktovať - 0904 442 334, juraj.gazi@fkdubravka.sk

(red)

FK Dúbravka Bratislava hľadá trénerov

- Klub FK Dúbravka hľadá trénerov do všetkých vekových kategórií. Trénuje sa na dvoch ihriskách v Dúbravke, v poobedňajších hodinách.

- Ponúkame kvalitné a nové tréningové zázemie, množstvo tréningových pomôcok, klubové oblečenie, trénerské stretnutia a porady, priateľské prostredie, kolektív takmer 30-tich trénerov a finančné ohodnotenie.

- FK Dúbravka má momentálne viac ako 400 členov a aj túto sezónu pôsobíme v najvyšších regionálnych súťažiach vo všetkých kategóriách (U8 - U19). Do ligy sme prihlásili 17 kategórií, čo nás radí na tretie miesto v počte súťažných tímov v rámci klubov Bratislavy a okolia. Aj z toho dôvodu rozširujeme naše rady.

- Kontakt - 0904 442 334, juraj.gazi@fkdubravka.sk

Kompenzačné cviky – kancelária, škola či home office

Pohybom predchádzajte rizikám (4.)

Sedavý spôsob života má negatívne dopady na držanie tela, spôsobuje svalové dysbalancie, ktoré môžu následne spôsobiť zmenu pohybových stereotypov. Fyzioterapeutka z Dúbravky radí, ako by sa malo sedenie kompenzovať pohybom. Pokračujeme v predstavovaní kompenzačných cvikov, ktoré môžu byť tým správnym pomocníkom pri sedavej práci či nedostatku pohybu doma alebo v kancelárii.

Cvik 7

Posunieme sa na okraj stoličky. Spojíme ruky za chrbtom, prepneme lakte, dlane smerujú k telu. S nádychom sa vystrieme.

S výdychom sa pomaly presúvame do hlbokého predklonu, hlavu voľne spustíme medzi kolená, paže jemne posúvame nad hlavu.

Cvik 8

Sedíme na okraji stoličky. Zapažíme v pozícii uložení lakťových kĺbov v dlaniach. Voľne dýchame.

Cvik 9

V sede si položíme členok jednej končatiny na koleno druhej. Spojíme dlane a pomaly sa predkláňame za rukami smerom k zemi. Vydržíme v predklone, voľne dýchame.

Pripravila: Pavlína Hubová

Foto: Mária Smiešková

BHC Dúbravka - AHK Pekníkova 4:3 (0:2, 3:0, 1:1)

Derby pre BHC Dúbravka

Zápas plný emócií a zvrátov mali možnosť vidieť diváci a fanúšikovia dúbravského hokejbalu v sobotu 8.2. v areáli Parku Pekníkova v derby zápase medzi BHC a AHK.

V prvej tretine sa tešili "papieroví hostia", keď dvakrát skóroval Libica za chrbát brankára Hrabovského. Do druhej tretiny však naskočilo BHC s jasným cieľom, nechať svojmu rivalovi nič zadarmo, a to sa im aj podarilo. Na 1:2 znižoval D. Valovič, skóre vyrovnal v presilovej hre Krčmár a prvýkrát v zápase poslal BHC do vedenia Kurty. AHK však prestávka pred treťou tretinou nezlomila a v jej úvode vyrovnal skóre na 3:3 Andris. V tretej tretine sa výraznejším spôsobom pripomenuli aj rozhodcovia, keď za približne 6 minút udelili 5 dvojminútových trestov, 3 pre AHK a 2 pre BHC. Práve počas posledného vylúčenia v zápase pre Poláka (AHK Pekníkova) v čase 23:49 (pozn. tretina v hokejbale trvá 25 minút) udrelo BHC 38 sekúnd pred záverečným hvizdom gólom Kurtyho. AHK ešte v samom závere skúšala hru bez brankára, avšak k vyrovnaniu skóre neprišlo.

BHC v tejto sezóne porazilo AHK v oboch vzájomných konfrontáciách, čo sa historicky ešte nikdy nestalo. Historická bilancia vzájomných zápasov je po tomto zápase vyrovnaná. Oba naše dúbravské tímy nemajú nič isté pred záverom základnej časti 1. BHBL, keď do jej konca zostáva už len 5 kôl. Nachádzajú sa na posledných dvoch postupových priečkach do play-off so zhodným počtom bodov 10 a na nepostupujúci 9. tím tabuľky majú náskok len 3 body.

(rš)

Ôsmy ročník miniligy opäť na Adlerke

Atletická liga sa rozbieha

Dúbravský klub BK Hraj na tie nohy v spolupráci s mestskou časťou, Bratislavským samosprávnym krajom, Slovenským atletickým zväzom a partnermi pokračuje v tradícii Dúbravskej atletickej miniligy. Ide už o ôsmy ročník športového podujatia.

Sezóna bežeckých podujatí sa začína. V sobotu 22. marca odštartuje prvým kolom obľúbená Dúbravská atletická miniligá. Organizátorský atletický klub Hraj na tie nohy plánuje počas roka ďalších sedem kôl.

Dejiskom pretekov, ktoré už pravidelne lákajú bežcov nielen z mestskej časti, ale z celej Bratislavy aj priľahlého okolia, bude predvlani vynovený tartanový 300-metrový ovál na Adlerke. Malí veľkí atléti sa tu stretnú v šprintoch na 60 či 200 metrov alebo na strednotratiarskej šesťstovke.

Registrácia na preteky bude prebiehať klasicky online, prezentácia priamo na športovisku sa začne ráno o 9.00 h, spoločná rozcvička je naplánovaná vždy na 9.30 h. Nebude chýbať už dobre známy a obľúbený maskot Jakob, ktorý bude odovzdávať medaily najmladším bežcom, a ani tradičná tombola. Pretekári, ktorí sa zúčastnia aspoň na štyroch kolách DAM 2025, budú zaradení do žrebovania o iPhone 15.

Čas sa meria na všetkých tratiach elektronicky, prostredníctvom cieľovej kamery s presnosťou na 0,01 s. Šatne a toalety sú k dispozícii priamo na štadióne, pristavený bude aj bufet.

(lum)

Termíny – DAM 2025

- 22. marec, 26. apríl,
- 24. máj, 21. jún,
- 19. júl, 16. august,
- 20. september, 11. október